

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 182:

Forslag til lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger.

Af justitsministeren (Pia Gjellerup).

(Fremsat 10/2 93. Første behandling 25/2 93. Betænkning 9/3 93. Anden behandling 16/3 93).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 108 stemmer.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 183:

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland.

Af justitsministeren (Pia Gjellerup).

(Fremsat 10/2 93. Første behandling 25/2 93. Betænkning 9/3 93. Anden behandling 16/3 93).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 107 stemmer.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 9/2 93. Første behandling 11/2 93. Betænkning 19/3 93).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 9 og 10 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 9/2 93. Første behandling 11/2 93. Betænkning 19/3 93).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 178:

Forslag til lov om afholdelse af folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 9/2 93. Første behandling 11/2 93. Betænkning 19/3 93).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ivar Nørgaard (S):

[Ivar Nørgaard]

Jeg synes, der er god grund til at glæde sig over, at et stort flertal på 7 partier er blevet enige om en fælles betækningsafgivelse, og at vi dér har konstateret, at disse 7 partier nu er enige om, at der er tale om et nyt og andet grundlag end det, der dannede grundlag for folkeafstemningen den 2. juni 1992, samt at man med Edinburgh-afgørelsen har fået indført en række meget tilfredsstillende løsninger på spørgsmålene om åbenhed, demokrati og nærhed.

Men hertil kommer som noget meget væsentligt, at 7 partier er blevet enige – og faktisk er alle 8 partier her i Folketinget næsten enige – om en ændret praksis for behandlingen af EF-sager, som har til formål at skabe større åbenhed og mere demokrati og at få afgørelserne tættere på borgerne. Det drejer sig for det første om, at man nu inddrager fagudvalgene i Folketinget ganske anderledes end tidligere, således at fagudvalgenes formænd allerede fra det tidspunkt, hvor man her i Danmark bliver bekendt med direktivforslagene, får meddelelse om dem, således at udvalgene kan gå i gang med arbejdet, længe før forslagene skal behandles i Markedsudvalget, hvis de ønsker det, og de kan indkalde til samråd og i øvrigt også give meddelelser til Markedsudvalget, såfremt de ønsker det.

Hertil kommer som en væsentlig nydannelse, at de 7 partier er enige om, at man nu etablerer et EF-råd. Dette EF-råd kommer til at bestå af repræsentanter for græsrodsbevægelserne, både dem, der er meget kritiske eller negative over for EF, og dem, der er meget positive. Derudover skal der være repræsentanter for de organisationer i erhvervslivet og på arbejdsmarkedet, som beskæftiger sig med EF-sager, og der skal være deltagelse fra Folketingets Markedsudvalg. Der skal også være deltagelse af danske EF-parlamentarikere og danskere, der er medlemmer af det økonomiske og sociale råd samt det regionsråd, der bliver dannet, når Maastricht-traktaten og Edinburgh-aftalen er blevet vedtaget.

Det er meningen, at udenrigsministeren skal tage initiativ til i samråd med Markedsudvalget at udpege formanden for et sådant råd og drøfte med os, hvilke organer der skal have sæde i det. Her skulle man så have mulighed for løbende at få drøftet problemer i EF – ligesom udviklingslandenes problemer løbende bliver

taget op i et råd – ikke kun når vi skal have valg eller folkeafstemning, men ved regelmæssige møder, hvor man også drøfter aktuelle og løbende sager i EF.

Desuden er vi enedes om, at man bør oprette et dokumentationscenter herinde i Folketinget, så folk ved at henvende sig hertil kan få at vide, hvordan sagerne står i Folketinget og i de røde bygninger. Dette center skal også kunne give meddelelser om, hvordan det foregår i EF i Bruxelles, og derfor skal man have et samarbejde med Europa-Parlamentets informationskontor og Kommissionens informationskontor her i København.

Endvidere er det aftalt, at man skal holde permanente pressemøder efter hvert Markedsudvalgmøde, således at man inviterer pressen ind i Markedsudvalgets mødelokale, hvor formanden kort refererer, hvad der er sket i Markedsudvalget, hvorefter pressen kan stille spørgsmål til repræsentanter for partierne, som kan deltage efter eget ønske og behov med de medlemmer af Markedsudvalget, som de ønsker skal være til stede.

Og endelig foreslår vi, at der kan afholdes offentlige høringer om EF-anliggender.

Fremskridtspartiet har tilsluttet sig forslagene undtagen forslaget om EF-rådet. Men Fremskridtspartiet har indtaget den ejendommelige holdning, som jeg går ud fra at repræsentanten for Fremskridtspartiet senere vil argumentere for, at man skal slette Edinburgh-beslutningen fra det grundlag, man skal stemme om. Fremskridtspartiet foreslår altså, at man kun skal stemme én gang til om Maastricht-traktaten.

Det turde være et stærkt tilbageskridt. Når man nu endelig har opnået indrømmelser på de punkter, vi har været interesseret i, nemlig dem, som vi har anmeldt i det nationale kompromis, turde det dog være ejendommeligt, at man så ikke skulle have det til afstemning. Det er jo det, der gør, at vi er tilfredse med de resultater, der er kommet, og det er det, der har skabt et nyt grundlag for folkeafstemningen. Det er det, vi er tilfredse med, så jeg vil slutte med at sige, at vi fra Socialdemokratiets side naturligvis vil stemme imod Fremskridtspartiets ændringsforslag, når det kommer til afstemning.

Kent Kirk (KF):

[Kent Kirk]

Også i Det Konservative Folkeparti er vi tilfredse med, at det er lykkedes for alle syv jartier at blive enige om betækningsbidraget.

Vi er også meget tilfredse med, at vi i forbindelse med lovforslagets behandling har kunnet blive enige om nye procedurer for Folketingets åbenhed omkring EF-stoffet. Man kan selvfølgelig altid diskutere, om det er nøjagtig den rigtige måde, vi nu har fundet frem til, men vi lægger meget vægt på, at vi nu får ordentlige pressemøder, efter at Markedsudvalget har behandlet de forskellige sager.

Vi lægger også i Det Konservative Folkeparti meget vægt på, at der nu etableres et EF-dokumentationscenter, som sikrer, at alle borgere har mulighed for at følge med i, hvordan sagerne behandles i forhold til EF's Ministerråd. For det er jo sådan, at man kan søge informationer vedrørende EF-Kommissionen i EF-Kommissionens informationstjeneste, og i forhold til Europa-Parlamentet kan man søge dem hos Parlamentets informationstjeneste, men med hensyn til Ministerrådet har man jo ikke haft helt de samme muligheder. Jeg tror, det vil få stor betydning for at skabe den åbenhed, der er behov for i EF-sager.

Må jeg også sige, at jeg er meget ked af, at Fremskridtspartiet med deres ændringsforslag nu fuldstændig forplumrer EF-debatten, men jeg kan godt forstå, at Fremskridtspartiet har et virkeligt problem. Når man ikke vil anerkende, at Edinburgh-afgørelsen betyder en ny situation for dansk EF-politik, kan jeg godt se, at man virkelig har et problem, specielt set i lyset af de argumenter, som vi mødte sidste år fra Fremskridtspartiets og andre EF-modstanderes side omkring Maastricht-traktaten.

Det er jo en kendsgerning, at med Edinburgh-afgørelsen har man definitivt fået sagt, at der ikke er tale om fælles EF-forsvar for Danmarks vedkommende. Det er en kendsgerning, at Edinburgh-afgørelsen definitivt tager luften ud af de balloner, som Fremskridtspartiet sendte i luften sidste år om, at Danmark var nødt til at opgive den danske krone. Det er også en kendsgerning, at efter Edinburgh-aftalen kan man i hvert fald ikke med rette tro i stemmen gå ud og sige, at Danmark vil blive overvældet af flygtninge fra de andre EF-lande. Man kan heller ikke gå ud og sige, at nu skal Danmark have fælles politi. Man kan heller ikke gå ud og sige, at unionsborgerskabet i EF

på nogen måde kan afløse det danske statsborgerskab; det slås jo fast med syvtommersøm i Edinburgh-afgørelsen. Og det samme er tilfældet med de fejlagtige påstande om, at den sociale dimension vil betyde, at den danske folkepension ikke længere vil kunne bestemmes af det danske Folketing.

Derfor kan jeg godt se, at Fremskridtspartiet med den strategi, partiet har valgt, er nødt til med det ændringsforslag, det har fremsat, at sige, at den folkeafstemning, vi nu skal have, ikke drejer sig om Edinburgh-afgørelsen, men den drejer sig om alle de forkerte påstande, som man fremførte sidste år.

Selvfølgelig har Fremskridtspartiet ret i, at der er nogle områder, som står fast for Danmarks vedkommende også efter Edinburgh-afgørelsen, og som Fremskridtspartiet er imod. Det gælder f.eks. spørgsmålet om arbejdsmarkedspolitikken; dér finder vi, at det er rigtigt, at Danmark med fuldt knald kan gå med ind og arbejde for, at vi ikke kan konkurrere hinanden ud på det europæiske marked ved at have dårlige arbejdsmiljøvilkår for vores arbejdsstyrke.

Det er da også rigtigt, som Fremskridtspartiet påpeger, at Edinburgh-afgørelsen ikke ændrer Parlamentets rolle i EF's beslutningsproces. Her anser vi det som konservative for meget vigtigt, at vi får styrket Parlamentet, så det bedre kan kontrollere Kommissionen. Vi er fuldstændig uenige med Fremskridtspartiet, for vi ønsker parlamentarisk kontrol med EF-Kommissionen.

Vi er også i modstrid med Fremskridtspartiet, når vi taler om etablering af regionale råd. Vi synes, det er godt, at der nu etableres regionale råd, således at regionerne i EF kan få en vis indflydelse på den politiske diskussion med Kommissionen og Ministerrådet.

Og vi er fuldstændig uenige med Fremskridtspartiet, når der er tale om fælles udenrigspolitik. Vi finder, det er tvungende nødvendigt, at EF samarbejder mere omkring udenrigs- og sikkerhedspolitik. Derfor er det godt, at de elementer i Maastricht-traktaten ikke er blevet rørt. Som situationen er i det tidligere Jugoslavien, og som situationen er i Rusland i dag, ja, så kan alle se, at der er behov for fælles fodslag mellem de vesteuropæiske lande i udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

[Kent Kirk]

Fremskridtspartiet lider desværre stadig væk af den fejlagtige opfattelse, at der med Maastricht-traktaten er tale om fælles kulturpolitik, selv om det står klart i Maastricht-traktaten, at man ikke kan lave harmonisering på det kulturpolitiske område.

Endelig glemmer Fremskridtspartiet også med sit betænkningssbidrag fuldstændig både Birmingham-erklæringen og Edinburgh-afgørelsen. Der er tale om, at EF er et samarbejde mellem 12 suveræne stater. Regeringscheferne har i Birmingham og i Edinburgh netop bekræftet, at EF ikke er en union; EF er et samarbejde mellem 12 suveræne stater. Regeringscheferne har også bekræftet, at EF skal respektere EF-medlemslandenes historie, EF-medlemslandenes kultur og EF-medlemslandenes traditioner, og det skal også gælde for nye medlemslande.

Derfor er der virkelig tale om, at det er et nyt grundlag vi skal tage stilling til den 18. maj; men jeg forstår godt, at Fremskridtspartiet har svært ved at erkende, at det er et nyt grundlag, og derfor forsøger man med sit ændringsforslag at få det til at se ud, som om det, vi skal tage stilling til, er nøjagtig det samme, som vi stemte om den 2. juni 1992. Men det er forkert, det er ikke det, vi stemmer om, men det er Edinburgh-afgørelsen, der sikrer en bestemt position i forhold til Maastricht-traktaten for Danmarks vedkommende.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

På ét punkt havde hr. Kent Kirk ganske ret: EF-samarbejdet er et samarbejde mellem 12 suveræne stater; men hvis man siger ja til Maastricht-traktaten, så bliver det en europæisk union. Som hr. Kent Kirk jo nok er opmærksom på, så er det faktisk den første rettelser i Maastricht-traktaten: fra at være det europæiske økonomiske fællesskab bliver det til en europæisk union.

Men derudover siger hr. Kent Kirk, at Fremskridtspartiet prøver at forplumre debatten ved at sige, at en afgørelse, der er truffet i Edinburgh, ikke er et nyt grundlag for at gå til folkeafstemning. Jamen »afgørelse« betyder, at det er en ting, der er afgjort – det er almindeligt dansk – og det eneste, man har afgjort i Edinburgh, er de ting, som man i forvejen havde stående i Maastricht-traktaten. Jeg tror og

håber, at hr. Kent Kirk har læst hele Maastricht-traktaten igennem og ikke kun det, der kunne have hørt under det ministerium, som han var minister for på daværende tidspunkt.

Det, vi hele tiden op til 2. juni 1992 har sagt, er, at Fremskridtspartiet ikke ønsker den politiske union, og det er der ikke rørt en tøddel ved. Rent faktisk er ikke ét komma i Maastricht-traktaten blevet ændret; det tror jeg selv hr. Kent Kirk vil erkende. Ikke så meget som et komma er ændret, men man har sådan botaniseret lidt i, hvad bl.a. SF havde sagt inden den 2. juni. Nu begynder hr. Kent Kirk at gøre SF's ord til mine, og det vil jeg ærlig talt gerne frabede mig; vi har ikke talt om de skrækvisjoner, som hr. Kent Kirk står her og plaprer om.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Fru Annette Just må jo erkende, at regeringscheferne i Edinburgh blev enige om en formulering gående på, at EF-samarbejdet er et samarbejde mellem 12 suveræne stater, og så kan man ikke samtidig postulere, at det er en union med det, der nu ligger i begrebet i det danske sprog. Det kan man ikke. EF-samarbejdet er ikke et spørgsmål om at sammenslutte staterne, det er et spørgsmål om at forene befolkningerne om nogle fælles problemer og så finde fælles løsninger på dem.

Og så må jeg endelig sige til fru Annette Just, at når 12 regeringschefer på vegne af deres lande indgår en aftale, Edinburgh-afgørelsen, så er den aftale politisk bindende for de 12 lande, og der er ingen, der på nogen måde vil kunne løbe fra den aftale. Derfor er Edinburgh-afgørelsen, som nu fastlægger det danske forhold til EF, krystalklar, og derfor er det altså et nyt grundlag, vi skal stemme om den 18. maj.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Jeg troede ikke mine ører første gang, jeg hørte hr. Kent Kirk sige det heroppefra, men når det nu bliver gentaget, må jeg spørge, om det virkelig er hr. Kent Kirks opfattelse, at man ikke på basis af den måde, vi bruger det danske sprog på, kan betegne det, vi skal stemme om den 18. maj, som en union. Så synes jeg, at man skulle ændre teksten på de lovforslag, vi behandler her.

[Pelle Voigt]

Der har været en stor vilje igennem årene blandt unionstilhængerne i Danmark til at voldtage det danske sprog, når det var nødvendigt – subsidiaritetsprincippet er blevet om-døbt til nærhedsprincippet osv., osv., osv. – men hvis hr. Kent Kirk har ret i, at man ikke på nogen måde, sådan som det danske sprog i dag anvendes, kan kalde det, vi skal stemme om, en union, hvordan kan det så være, at vælgerne bliver bedt om at tage stilling til en traktat af 7. februar 1992 om den europæiske union? Skyldes det, at udenrigsministeren eller andre, der har udarbejdet disse forslag, ikke behersker vores modersmål?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg har sagt heroppefra, at det er korrekt, at der står i Edinburgh-aftalen, at EF-samarbejdet er mellem de 12 suveræne nationer; men det er ikke aftalen, vi taler om, det er afgørelsen, og jeg tror såmænd nok, at hr. Kent Kirk kan høre forskellen. Det er afgørelsen om den danske situation, som skal til folkeafstemning. Det er en ting, der er afgjort.

Når hr. Kent Kirk bliver ved med at sige, at det er EF-samarbejdet, og at det ikke er Den Politiske Union, vil jeg bede hr. Kent Kirk i al stilfærdighed slå op i lovforslag nr. L 176 – det er lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber – på s. 3 og se, at der står højt, klart og tydeligt: Traktat om Den Europæiske Union. Det er altså ikke EF, men Den Europæiske Union, vi taler om her. Det er ikke fortid, det er fremtid, som hr. Kent Kirk gerne vil have den. Det er ikke det, Fremskridtspartiet vil have.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg tror efterhånden, det er slået fast – selv hr. Kent Kirk tror jeg også er klar over det – at det er helt forfejlet, helt ude på overdrevet, helt ved siden af at påstå, at det ikke er en union, befolkningen skal hen at stemme om.

I ordbogen er en union defineret som »forbundsstat«, »forening«, på dansk, og som de tidligere talere sagde, er nok ingen – efterhånden heller ikke vælgerne, kan vi se i opinionsundersøgelser – i tvivl om, at det er og bliver reelt det samme, vi skal ud at stemme om én gang til.

Jeg ved godt, at man så prøver at indflette nogle præciseringer på visse områder, men reelt sætter man toget i gang, når man siger ja til den afstemning, vi skal til den 18. maj.

Jeg vil bare gøre opmærksom på, at det, der sker med dét, vi skal til afstemning om med hensyn til Maastricht og Unionen, naturligvis er yderligere beføjelser for en centralistisk model, Bruxelles, som vi taler om, og det tror jeg også hr. Kent Kirk vil erkende, da der jo ellers intet formål er med unionsafstemningen. Der ville jo ikke være noget formål med afstemningen, hvis det ikke var yderligere beføjelser, man ønskede centraliseret et bestemt sted. Det er dét, der er tale om, derfor er det forslag, der foreligger, i bund og grund så antiliberalistisk, som noget kan være. Jeg vil bede hr. Kent Kirk bekræfte, at der naturligvis er tale om en union; det har man selv skrevet, og hr. Kent Kirks parti har selv accepteret det i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det trick, der nu bruges fra EF-modstandernes side, er jo kendt, og har vi kendt i mange år, nemlig at prøve på at få ordet union til at lyde som noget forfærdeligt. Det er derfor, jeg netop siger, at med Edinburgh-aftalen og Edinburgh-afgørelsen er det nu slået fast, at EF-samarbejdet er et samarbejde mellem 12 suveræne stater – alt andet ville være ordkløveri.

Må jeg så sige til hr. Jan Kørpe Christensen, at når vi fra konservativ side støtter Edinburgh-afgørelsen, er det ikke med begejstring i vores hjerte. Vi havde da hellere set, at Maastricht-traktaten var blevet gennemført for Danmarks vedkommende, men det bliver den altså ikke. Og for os er det en ændring, at Edinburgh-afgørelsen er blevet tilføjet for Danmarks vedkommende. Det er en ændring, at vi nu har sat hegnspælene i omkring forsvarspolitikken, det er en ændring, at vi nu har sat hegnspælene i for Danmarks deltagelse i Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase. Det er en ændring, når vi har sat en hegnspæl i og sagt, at det retlige samarbejde er mellemstatsligt samarbejde, og det er en ændring, når vi har taget det forbehold over for unionsborgerskabet. Det er en ændring for De Konservative, og så kan man da ikke stå og postulere

[Kent Kirk]

over for offentligheden, at der ikke er sket ændringer med Edinburgh-afgørelsen i forhold til Maastricht.

Men grunden til, at vi siger ja til Edinburgh-afgørelsen, er, at vi er overbevist om, at får vi ikke Edinburgh-afgørelsen på plads nu og får den danske befolkning til at sige ja til det, er det det danske medlemskab af EF, der står på spil, og det ønsker vi ikke at sætte på spil. Det er muligt, at Fremskridtspartiet ikke føler noget ansvar for Danmark, men det gør Det Konservative Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Den dér unionsdiskussion gør mig altid så ked af det, for sandheden er jo, at jeg er den eneste føderalist herinde, og at jeg er den eneste, der i virkeligheden går ind for Europas Forenede Stater.

Jeg er nødt til at sige til fru Annette Just, at der intet er i denne aftale, der går i min retning på det område. Den er et tilbageskridt for mig i den forstand, at det er blevet understreget, at det er selvstændige suveræne stater, der her skal samarbejde. Det kan jeg ud fra nogle langsigtede betragtninger have min mening om, men det er altså en kendsgerning, at var der nogen, der skulle stå her og juble, hvis det var gået i den retning, fru Annette Just påstod, så var det mig. Men det gør jeg ikke, for nok er jeg tilfreds med det, der foreligger, men det er ikke et skridt i retning af De Forenede Stater, som fru Annette Just prøver at gøre til det store skræmmebillede, det er det modsatte. Det erkender jeg, fordi et stort flertal i befolkningen og i partierne herinde ønsker det sådan, og det gør man også i andre europæiske lande, og så bliver det sådan, men lad være med at bruge det skræmmebillede i diskussionen om Unionen som vejen til en slags Europas svar på Amerikas Forenede Stater. Det er ikke korrekt, og derfor synes jeg, det er for billigt at blive ved med at køre frem med påstanden.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil ikke svare hr. Peter Duetoft lige her og nu; det skal der nok være god mulighed for senere.

Men hr. Kent Kirk siger: Disse billige tricks fra EF-modstanderne. Hr. Kent Kirk har sidet i Folketinget endog længere end jeg, så vidt jeg erindrer, og hr. Kent Kirk er ganske klar over – eller burde i hvert fald være det – at Fremskridtspartiet er den største tilhænger af EØF, Det Europæiske Økonomiske Fællesskab. Vi vil gøre alt for at få det til at fungere. Vi mener, at den politiske union, som man har lavet, i den grad er en ødelæggende faktor for det indre marked, der lige er begyndt.

Men når hr. Kent Kirk siger: Jamen hegns-pælene er nu sat, så må det bero på en misforståelse hos hr. Kent Kirk, hvis han ikke har set i forvejen, at de hegnspæle var sat. Altså, ret skal være ret: De protokoller var lavet allerede i Maastricht-traktaten, og derfor har vi heller ikke brugt den slags argumenter op til 2. juni. Vi brugte rent faktisk Den Politiske Union.

Men jeg vil håbe, at hr. Kent Kirk på et tidspunkt vil fatte, at hvis vi skal give EF-samarbejdet en chance, skal det også have lov til at have tid til at gro op, og vi skal ikke ødelægge det med det politiske hat-sammensurium, som bl.a. De Konservative ønsker at presse ned over EF-hovedet.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg vil gerne svare fru Annette Just! EF skal have tid til at gro op. Ja, EF skal have tid til at gro op. Men EF skal også være i stand til at påtage sig sit ansvar i Europa, og vi står altså i en situation, hvor Østeuropa heldigvis har fået kommunismen væk, men der er en meget usikker og ustabil situation – det gælder også i Rusland – og hvis de tolv EF-lande ikke optræder i fællesskab i forhold til de problemer, er der risiko for en rivalisering imellem de vesteuropæiske lande med hensyn til at opnå indflydelse i Østeuropa og i Rusland – en rivalisering, der kan være altødelæggende for freden og stabiliteten i Europa. Det er derfor, det er så vigtigt, at der nu træffes beslutning om et endnu tættere udenrigs- og sikkerhedspolitisk samarbejde.

Endvidere vil jeg spørge fru Annette Just, om hun ikke mener, at der er behov for mere samarbejde om økonomien i Vesteuropa. Hvis vi skal gøre noget ved den store arbejdsløshed, som er i alle de vesteuropæiske lande, kan det da kun ske ved, at vi samarbejder. Vi kan da

[Kent Kirk]

ikke gøre det ved, at vi eksporterer arbejdsløsheden til hinanden ved at devaluere valutaerne, alt efter hvornår vi har en svag, og hvornår vi har en stærk valuta.

Derfor er EF ved at løbe ud for tid, og det er derfor, der er behov for at få disse traktater på plads og få Danmarks forhold til EF på plads. Det er stabilitet, vi har brug for, og ikke ustabilitet.

Endelig må jeg sige til fru Annette Just, at jeg godt ved, at Fremskridtspartiet har været et EF-tilhængerparti, men det ændrede sig i 1992. Det ændrede sig, da man fandt ud af, at man formentlig kunne hente nogle populistiske stemmer ved at gå imod Maastricht-traktaten og nu Edinburgh-afgørelsen. Det er korrekt, at så længe hr. Glistrup sad i Folketinget, var man ikke i tvivl om, hvor Fremskridtspartiet stod i EF-politikken, men det er man så sandelig i dag.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil gerne spørge, om hr. Kent Kirk kan bekræfte, at grunden til, at Det Konservative Folkeparti spiller med i Edinburgh-maskeraden, er, at hr. Kent Kirk og Det Konservative Folkeparti er enige i den udlægning, som hr. Kent Kirks kolleger ude i Europa har af Edinburgh-aftalen.

Jeg vil gerne her pege på to udlægninger, nemlig for det første kansler Helmut Kohls udtalelser til Financial Times 4. januar 1993, hvor det hedder:

»I Edinburgh kunne vi ikke gå længere end til at klargøre de relevante traktatbestemmelser for at imødekomme de væsentligste danske bekymringer. Denne erklærede »afgørelse« hverken ændrer eller fjører noget til Traktaten og kræver derfor ikke ratifikation i medlemsstaterne.«

For det andet hr. Kent Kirks konservative kollega i England, rådsformand på tidspunktet, premierminister John Major, der den 19. januar 1993 over for Underhuset oplyste:

»Afgørelsen er i udtrykkelig overensstemmelse med Maastricht-traktaten og tillader derfor ikke Danmark at afvige fra dens betingelser. I stedet indebærer den i en juridisk bindende form en fortolkning af disse betingelser, der klarer definerer Danmarks forpligtelser under Maastricht-traktaten, som den er. Den

bør ikke betragtes som en art undtagelsesprotokol til Traktaten.«

Er sandheden ikke den, at fordi hr. Kent Kirk udmærket godt ved, at det forholder sig sådan, spiller man en smule med på Edinburgh-maskeraden, men man er helt klar over, at Helmut Kohl og John Major har ret i de udtalelser og i den bedømmelse, de har fremsat af traktaten, og at det er derfor, at man er gået ind for Edinburgh-afgørelsen fra Vesttysklands og fra Storbritanniens side?

Jan Køpke Christensen (FP):

Hr. Kent Kirk talte om, at Fremskridtspartiet brugte dårlige tricks. Ja, man kan diskutere længe, om det er et trick. Det er vel sådan, at politiske partier, herunder også Det Konservative Folkeparti har brugt tricks. Jeg mener ikke, dette her er et trick fra Fremskridtspartiets side, og jeg synes også, at det siger mere om hr. Kent Kirk end om Fremskridtspartiet, når der bliver sagt, at det er for at være et populistisk parti, man ændrer holdning til EF, og at Fremskridtspartiet ikke længere er EF-tilhænger. Jeg tror, at alle ved – inderst inde også hr. Kent Kirk – at Fremskridtspartiet naturligvis er tilhænger af EF, som vi altid har været. Det indre marked sagde vi også ja til, men man må gøre op med sig selv, hvor grænsen er for et samarbejde, også når det gælder denne forening, som EF er.

Jeg kan sige, at Fremskridtspartiet mener, denne grænse er nået nu, og det ud fra de betragtninger, at vi er og bliver et frihedsparti, et liberalistisk parti, der ikke ønsker at få noget trukket ned over hovedet af politisk art, altså den politisk-centralistiske overbygning, som der reelt her er tale om. Vi forstår, at Det Konservative Folkeparti – og for den sags skyld også Venstre – ikke længere er så liberalistiske, at de ikke tager afstand fra dette her, men ønsker at få det gennemført.

I øvrigt vil jeg takke hr. Peter Duetoft, for han er en af de politikere, der er fuldstændig ærlig, og som siger: Jamen dette her er ikke nok for os, vi vil længere endnu, vi vil have Europas Forenede Stater. Så ved vi, hvor CD er, og det har vi vidst i lang tid, og det synes jeg er ærligt og oprigtigt. Andre ja-partier burde være lige så ærlige som hr. Peter Duetoft.

Men jeg vil gerne spørge hr. Peter Duetoft, om det vitterlig er således, at han mener, dette

[Jan Kørpe Christensen]

her ikke er nok – heller ikke den gamle Maastricht uden Edinburgh-aftalen – for CD, om man vil et skridt videre, og hvad man ønsker at få gennemført. Jeg kunne godt tænke mig at få at vide af hr. Peter Duetoft her, hvor langt man skal gå for at tilfredsstille CD i dette centralistiske samarbejde, den overbyggede union, vi nu her taler om.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Når hr. Kent Kirk står her på talerstolen og siger, at Fremskridtspartiet nu ikke er EF-orienteret eller -venlig mere, må jeg sige, at det kan tænkes, hr. Kent Kirk ser anderledes på Fremskridtspartiets EF-politik nu, hvor han sidder i en anden stol, men hr. Kent Kirk må nok også være opmærksom på på trods af hans tidligere stillinger, at Fremskridtspartiet, da vi stemte om EF-pakken i 1986, var en af de varmeste tilhængere. Vi støttede De Konservative i deres tillid til, at det indre marked ville give økonomisk stabilitet i Vesteuropa. Vi støttede Det Konservative Folkeparti i deres tillid til deres statsminister, der på daværende tidspunkt sagde: Herved er Unionen død.

Da det så viste sig, at vi nærmede os 1992 og Unionen aldeles ikke var død, så den selv samme statsminister måtte stå op og sige: Nu skal vi altså ud og stemme om en union, var det vores pligt at sige fra. Vi sagde allerede dengang: Hertil og ikke længere.

Økonomisk samarbejde har vi sagt ja til hele tiden. Vi har sagt ja til den anden fase som et af de første partier. Vi har sagt ja til et udenrigspolitisk samarbejde, og det vil enhver, der har været til stede under de debatter, der har været i dette Ting, være vidende om. Vi ønsker at samarbejde, vi ønsker et EF, der kan være en dynamo for hele Europa. Vi ønsker ikke et sølvtæppe skåret ned gennem Europa til glæde for nogle få fagforeningsbosser, som hr. Kent Kirk altså nu gerne vil forsvare.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Hr. Pelle Voigt, kansler Kohl og premierminister John Major må acceptere, at Danmark ikke deltager i den fælles forsvarspolitik.

Hr. Kohl og hr. Major må acceptere, at Danmark ikke deltager i den tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union.

Hr. Kohl og hr. Major må acceptere, at Danmark ikke deltager i det retlige samarbejde, således som det var forudset i Maastricht-traktaten, men som vi opfatter som værende et mellemstatsligt samarbejde.

Det er de ting, hr. Kohl og hr. Major må acceptere ved den danske Edinburgh-afgørelse, og det har de accepteret. De 12 regeringschefer og deres lande har accepteret, at det er Danmarks position i forhold til EF. Det beklager jeg. Jeg havde hellere set, at vi kunne have været med. Men jeg må acceptere det som det grundlag, der nu kunne etableres for at sikre Danmarks medlemskab af EF. Og det er det overordnede konservative synspunkt. Vi vil gerne være med alle de steder, vi kan være med i EF, men vi må acceptere, at der altså ikke var et flertal i den danske befolkning den 2. juni 1992 for det.

Derfor er det et nyt grundlag, vi går ud til den danske befolkning med, og derfor er jeg nødt til på de vælgermøder, jeg deltager i, at forklare også over for de konservative vælgere, der sagde ja den 2. juni 1992, at det nu er det overordnede hensyn, vi skal tage.

Endelig må jeg sige til hr. Jan Kørpe Christensen, at Fremskridtspartiet har ændret EF-politik, selv om man forsøger at få det til at se anderledes ud. Jeg kan i den forbindelse henviser til Fremskridtspartiets stifter, hr. Glistrup, der, da det blev kendt, at man gik imod Maastricht-traktaten, offentligt udtalte, at det var en klar misforståelse. Og jeg er helt sikker på, at det også gælder en anden fremtrædende EF-politiker fra Fremskridtspartiet, nemlig hr. Nyborg, at han også vil være meget bekymret for de ændringer, som er blevet gennemført.

Dette her er ikke et spørgsmål om liberalisme, det er et spørgsmål om populisme. De liberale partier i Europa går jo også alle sammen ind for et tættere og mere forpligtende europæisk samarbejde, også det samarbejde, som den danske befolkning skal tage stilling til her den 18. maj.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg har nu noteret 15 korte bemærkninger. Og jeg har også et hensyn til de øvrige ordførere, så det er min agt snart at afslutte denne runde.

Men jeg har to endnu på listen.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne begynde med at advare fru Annette Just mod hendes sproglige billeder. Den dér med sølvtæppet lyder smukt og nydeligt, og den giver jo associationer til Lech Walesas tale i Europa-Parlamentet. Men fru Annette Just skal bare være klar over, at både i Polen, i Tjekkoslaviet og i Ungarn er holdningen til Maastricht, at man vil med, og at sølvtæppetalen overhovedet ikke kan tolkes i den retning, som fru Annette Just gør nu. Derfor synes jeg, hun skal lade være med at bruge det oplæg.

I øvrigt vil jeg gerne sige til fru Annette Just, at når nogle af os mener, at Fremskridtspartiet faktisk har ændret EF-politik, skyldes det, at det, der ligger i Maastricht, allerede var forudsat ved Københavnerdeklarationen i 1972, som Danmark skrev under på, og at det var forudsat i den fælles akt i 1986, som det danske folk sagde ja til.

Der er ikke noget nyt i Maastricht i forhold til de to beslutninger, som fru Annette Just og Fremskridtspartiet var for. Det er en logisk følge, der var forudsat. Og at komme rendende nu og sige, at man troede, 1986 kun var det indre marked og ikke noget som helst andet, kan kun skyldes, at fru Annette Just ikke har læst Fællesakten fra dengang.

Endelig vil jeg sige hr. Jan Kørpe Christensen tak for rosen, men alligevel sige, at jeg er overbevist om, at alle de øvrige, der deltager i denne EF-debat i Folketinget, også er ærlige. Og jeg er helt overbevist om, at de øvrige partiers repræsentanter af et ærligt hjerte mener, at de ikke vil gå så langt, som jeg vil. Det synes jeg de skal have lov til, og det er respektabelt, at de siger det. Så de lyver altså ikke, blot fordi de ikke siger det samme som mig, vil jeg gerne sige til hr. Jan Kørpe Christensen.

Derudover må jeg sige, at mit første mål selvfølgelig er, at Danmark i løbet af nogle år får de forbehold væk, som vi stiller nu. For efter min opfattelse vil det være udmærket for Danmark at få dem. Men jeg erkender, at vi har givet den danske befolkning den garanti, at den beslutning aldrig kan træffes uden en ny folkeafstemning, og at det er den folkeafstemning, der afgør, hvorvidt det skal ske eller ikke ske.

Vi har altså ikke afskåret os fra den folkelige debat. Men vi har afleveret garantien for, at

beslutningen træffes som et resultat af en folkeafstemning.

Når hr. Jan Kørpe Christensen spørger, hvor langt jeg vil gå, vil jeg blot afgive to meldinger: Jeg vil gerne på lidt længere sigt have et stærkere Europa-Parlament, fordi jeg mener, den folkelige side er vigtig, og jeg vil gerne have skabt et regionernes decentrale Europa, hvad dette her også er et skridt på vej til. Men det kan vi jo diskutere under tredjebehandlingen i næste uge.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Nogen kunne måske også foranlediges til at tro, at CD netop accepterer Edinburgh-aftalen, fordi der efter CD's opfattelse måske slet ikke er noget juridisk bindende i det. Det er nok den tro, man hælder mest til, og vi har jo også set eksperternes udsagn om det juridiske aspekt. Måske ligger begrundelsen netop her, fordi CD er klar over, at der ikke er noget reelt til hinder for at gennemføre disse såkaldte forbehold alligevel.

Det, hr. Kent Kirk udtalte, var, at der nu forelå et nyt grundlag. Jeg vil gerne spørge hr. Kent Kirk – og jeg beder om at få et svar – : Standser denne såkaldte sær aftale om Edinburgh unionsudviklingen inden for EF? Ja eller nej.

Desværre kom hr. Kent Kirk ind på nogle kæmpemisforståelser og citerede nogle mennesker, der ikke længere er i dette parlament, for, hvilken holdning man som medlem af Fremskridtspartiet bør have i denne afstemning.

Jamen hvis jeg gav mig til at citere tidligere konservative medlemmer, ville jeg da nok kunne finde frem til en hel del mærkelige udsagn, der også er til fordel for mine holdninger. Men man skal lade være med at citere medlemmer af Trivselspartiet og Det Konservative Folkeparti. Så vidt jeg ved, er hr. Kaj Nyborg netop medlem af Det Konservative Folkeparti i dag. Jeg synes, man skal holde sig til det, det handler om, og det er det, Fremskridtspartiet står for i denne sag.

Vi tolv i folketingsgruppen her på Christiansborg er 100 pct. enige, men vi er dog et frihedsparti, der siger, at vore vælgere naturligvis skal have lov til at stå frit, og at de, der skulle have en anden holdning end den, folketingsgruppen har taget, naturligvis ikke skal klan-

[Jan Kørpe Christensen]

dres – selv ikke folketingskandidater. Så frie er vi, og det burde andre, herunder også de tidligere regeringspartier, måske indse er den rigtige vej at gå.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg har nu fru Annette Just, hr. Kent Kirk og hr. Ivar Nørgaard på min talerliste. Efter at de har haft ordet, slutter de korte bemærkninger i denne omgang. Der bliver rigelig lejlighed senere i debatten.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg skal gøre det kort og blot sige, at der selvfølgelig igennem tiderne har været divergerende opfattelser af, hvad det var for en udvikling, der var ved at ske i EF. Der har også igennem de sidste fem år været forskellig opfattelse af, om det var en politisk union, man ønskede, eller om det var en økonomisk og monetær union, man ønskede. Da regeringskonferencen startede, vil hr. Kent Kirk måske erindre, var det det økonomiske, man ønskede at diskutere, men efter murens fald i Berlin kom Mitterrand og Kohl lige pludselig og ønskede at sætte den politiske union på dagsordenen, hvilket blev gjort ved siden af. Da havde vi altså de to regeringskonferencer kørende sideløbende, og først i Maastricht blev de sat sammen. Blot for historieskrivningens skyld synes jeg, dette her var vigtigt at få sagt, for jeg kan forstå, at der er nogle i Det Konservative Folkeparti, der kører lidt rundt i det for øjeblikket.

Endelig vil jeg gerne rette en sidste lille misforståelse. Fremskridtspartiet er godt nok ikke det eneste borgerlige parti, der kan se det fornuftige i ikke at lave en politisk union på nuværende tidspunkt. RPR, altså nygaullisterne i Frankrig, har stået meget stærkt på det og fik rent faktisk også niogfyrre komma etellerandet procent af befolkningen i Frankrig til at stemme nej til Unionen, men det kræver selvfølgelig over 50 pct.

De konservative i England har meget store problemer. Hvis det gik ud til en folkeafstemning i England, tror jeg, vi alle ved, hvordan det ville gå. Hr. Kent Kirk må vide, at Fremskridtspartiet ikke står alene med disse synspunkter. Rent faktisk er Fremskridtspartiet i dag det eneste parti i Folketinget, som repræsenterer over 50 pct. af Danmarks befolkning.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Til hr. Jan Kørpe Christensen: Når man skal se på, om et parti har ændret politik, må man da først gå tilbage til de personer, der tegnede politikken, og dernæst dem, der tegner den i dag. Det var netop derfor, at jeg fremdrog hr. Glistrup og hr. Nyborg. Jeg ved godt, at de ikke længere er medlemmer af Fremskridtspartiet, men det er måske netop, fordi Fremskridtspartiet har ændret EF-politik, at de ikke længere er medlemmer; eller det kan være en beavæggrund.

Jeg mener altså, at en vurdering af, hvor Fremskridtspartiet stod frem til 1992, og hvor de står i dag, viser, at der er sket en total ændring, og jeg har givet mit bud på, hvorfor den ændring er kommet. Det er, fordi det er ren populisme.

Må jeg så sige til hr. Jan Kørpe Christensen om unionsudviklingen, at det ifølge den aftale, som nu er indgået i Edinburgh, står fast, at det er 12 selvstændige stater, der samarbejder i EF. Siden den 2. juni 1992 er der jo også sket en fantastisk positiv udvikling i udmøntningen af nærhedsprincippet.

Jeg er overbevist om, at det, vi vil komme til at se i de kommende års EF-politik, er, at flere og flere beslutninger, som skal træffes, vil blive truffet så tæt på borgerne som overhovedet muligt.

Jeg er overbevist om, at det vil være nærhedsprincippet som kommer til at kendetegne EF-udviklingen i mange år fremover. Og hvorfor nu det? Jo, fordi alle politikere i EF har en fælles interesse i at få lagt beslutningerne så tæt ud til borgerne som overhovedet muligt og sikre, at disse beslutninger ikke modarbejder hinanden – det er jo det, EF går ud på – sikre, at vi ikke træffer beslutninger i de enkelte medlemslande, hvor vi i virkeligheden modarbejder hinanden, og på den måde skaber en rivalisering, der er til skade for borgerne i de enkelte medlemslande.

EF er altså et samarbejde mellem befolkninger, ikke en sammenslutning af stater.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Jeg vil gerne give hr. Jan Kørpe Christensen et svar på hans spørgsmål, som er i overens-

[Ivar Nørgaard]

stemmelse med Kohls, med Majors og med det store flertal af dette Folketings opfattelse af virkeligheden. Spørgsmålet lyder, om unionsmålsætningen standser ved en afgørelse den 18. maj. Dertil vil jeg sige, at Edinburgh-aftalen standser unionsmålsætningen for Danmarks vedkommende på de fire væsentligste punkter, så længe den danske befolkning ønsker at stå udenfor. Det bekræfter Kohl, det bekræfter Major, det bekræfter vi alle.

Derfor er det temmelig ejendommeligt, at Fremskridtspartiet tror, at det kan voldføre vælgerne ved at påstå, at der ikke for Danmarks vedkommende skulle være sket noget i denne sag. Spørg hr. Major, spørg hr. Kohl, spørg os alle! Det er klart, at Danmark har fået undtagelse på disse områder, så længe vi ønsker det, altså med hensyn til unionsmålsætningen på de fire helt konkrete punkter: Forsvar, fælles mønt, unionsborgerskab og retligt samarbejde. Det er en kendsgerning.

Charlotte Antonsen (V):

Unionen bliver jo brugt som skræmmebillede. Det er den blevet her i landet siden 1971. Det har været det store, stygge ord i Åbenbaringen. Så når modstanderne af det nye skridt, vi nu tager i EF-samarbejdet, ikke har andre gode argumenter for at sige nej, så vender de tilbage til det overordnede stygge ord union. Union stod der faktisk allerede i Traktaten i 1972, da vi trådte ind. Hr. Anker Jørgensen skrev under på det i 1971.

At diskutere det i dag er faktisk lidt irrelevant. Den diskussion var måske relevant i 1972, da vi meldte os ind, men den er ikke relevant i dag.

En af grundene til, at den betænkning, som handler om større åbenhed, har meget stor støtte fra Venstre, er, at den netop bidrager til, at vi får større åbenhed i EF-debatten. Befolkningen skal inddrages mere i EF-diskussionen, og Folketingets medlemmer skal inddrages mere i EF-diskussionen. Jo flere der er inddraget i EF-diskussionen om det daglige arbejde i EF, jo større indseende får man med, hvad der faktisk foregår i EF, og jo færre misforståelser kommer der. Dermed er der så mulighed for, at vi kunne afskaffe noget af frygten og afskaffe det negative ved begreber som union.

I Venstre er vi helt sikre på, at en større indsigt i EF-samarbejdet vil give forståelse for, at

vi også tager et skridt videre. Derfor støtter vi varmt de initiativer, som der nu lægges op til i betænkningen, som de syv partier er enige om.

I forbindelse med udvalgsbehandlingen har vi stillet 120 spørgsmål, og af svarene fremgår det bl.a., at Edinburgh-aftalen er juridisk bindende, og at der er tale om reelle ændringer. Det har vi fået bekræftet. Jeg vil nu sige, at da Venstre under førstebehandlingen støttede Edinburgh, da mente vi også, at det var juridisk bindende. Det er nu blevet bekræftet under udvalgsbehandlingen, og det er selvfølgelig meget godt, for der har jo været nogle tvivlere her i huset, som har ment, at der ikke var noget indhold i Edinburgh.

Hr. Pelle Voigt citerede Kohl og Major for, at Edinburgh ikke tilføjer eller ændrer noget, men at der er tale om en juridisk bindende aftale.

Hvordan hænger de to ting sammen? Jo, de hænger sammen på den måde, at allerede to dage efter den danske folkeafstemning, nemlig den 4. juni – det var i Oslo – stod det helt klart, at de 11 øvrige lande i EF-samarbejdet ikke ønskede en genforhandling. Derfor kunne vi ikke få en egentlig genforhandling, som ændrer Maastricht for alle 12 lande.

Men det, vi kunne få – det så i øvrigt ikke ud til det den 4. juni – var nogle danske særordninger, som giver os nogle begrænsninger. Det er nogle særordninger, der ikke gælder for de andre lande, det er en ensidig tilgodeseelse af danskerne og en ensidig respekt for det lille flertal, der stemte nej den 2. juni.

Det er i virkeligheden lidt ærgerligt, at debatten i dag kommer til at dreje sig så meget om detaljer. EF-debatten er ikke velegnet til detailrytteri. Det, der er vigtigt her to måneder før folkeafstemningen, er at diskutere, hvad vi får. Det er ikke at diskutere, hvad vi ikke får. Det, der er det helt afgørende spørgsmål for Venstre, er, om vi skal deltage i et forpligtende internationalt samarbejde om de grænseoverskridende opgaver, der faktisk eksisterer – og vel at mærke opgaver, der også eksisterede, selv om vi sagde nej, altså selv om vi sagde nej til at løse dem i Fællesskabet den 2. juni. Det er ikke sådan, at problemerne er blevet færre efter 2. juni.

Der er tale om, at vi skal bevare indflydelsen på vor egen fremtid, men i virkeligheden er der jo også tale om, at vi skal have indflydelse på

[Charlotte Antonsen]

vores egen nutid. For nogle af de ting, der sker i landene omkring os, er nogle af de spørgsmål, som EF forsøger at tage på sig, tage op.

Det, der er væsentligt for EF-debatten, og det, der er sket siden førstebehandlingen af betydning for diskussionen af Maastricht-Edinburgh-komplekset, er, hvad der er sket omkring os i Europa. Dét vil jeg nævne to ting, som er sket inden for den sidste 1½ måned.

Det første er udviklingen i Rusland. Udviklingen i Rusland viser, hvor ustabile de nye demokratier i Central- og Østeuropa er. Den viser, hvor stort behov der er for, at der er en stabiliserende magt i Europa. Det, at Warszawa-pagten brød sammen efter murens fald, har altså ikke helt fjernet risikoen for krig i denne del af verden. Det er derfor, det er så vigtigt ikke alene for Danmark, men for hele Europa, at EF kommer videre, at EF får vedtaget Maastricht-traktaten, så vi kan gå ind og være med til at være den stabiliserende faktor, hvilket vi i virkeligheden burde have brugt vores krudt på det sidste år, efter at ustabiliteten er opstået.

Borgerkrigen i Jugoslavien raser også videre. Det er klart, at usikkerhed eller borgerkrig i Europa er et europæisk ansvar. Danmark er medansvarlig. Det er vore naboer, der er tale om. Det er jo også sådan, at resten af verden ser hen til Europa. Vi skal til selv at løse opgaverne. USA afventer, hvad vi foretager os i forhold til de konflikter, der er.

Et ja indebærer, at Danmark kommer til at spille en rolle, også når det drejer sig om at stoppe krig.

Den anden væsentlige begivenhed inden for den sidste 1½ måned – altså siden førstebehandlingen – der har betydning for det, vi diskuterer i dag, er nedsættelsen af den tyske rente. Den tyske rentesænkning blev straks efterfulgt af, at den danske Nationalbank kunne sænke den rente, som vi jo alle sammen gerne har villet have ned i meget lang tid.

Begivenheden viser, hvordan Danmark i dag reelt er underlagt Tyskland, når det drejer sig om rentens højde. Der er altså ikke tale om, selv om vi indgår i et tættere økonomisk samarbejde ved at gå videre ind i den monetære union, at vi så afgiver reel indflydelse. Tværtimod, jo tættere det økonomiske samarbejde bliver i EF, jo større indflydelse får vi på Europas rente og på den tyske rente. Som det er i dag, har vi i hvert fald meget lille indflydelse

på, hvor høj renten skal være i Danmark. Den tyske rentesænkning er det sidste eksempel herpå.

Der er også i debatten siden førstebehandlingen fremkommet nogle beregninger af konsekvenserne af et nej. For det første har vi fra Finansministeriet set en analyse og en vurdering af, hvor stort et økonomisk tab et nej til Maastricht vil betyde for Danmark. Man har beregnet, at vi må forventes at tabe 150.000 arbejdspladser.

En tilsvarende virksomhedsanalyse offentliggjort i Mandag Morgen kommer til nogenlunde samme konklusion. Her taler man om, at hvis man foretager beregningen på landsplan, vil vi tabe 75.000 arbejdspladser.

Der er forskel på et ja og et nej. Det er vigtigt i debatten op til den 18. maj, at vi gør os klart, hvad forskellen er. Vi skal vide, hvad konsekvenserne er af henholdsvis et ja og et nej, før vi kan sætte et kryds i stemmeboksen. Derfor er det vigtigt, at disse analyser kommer frem. Dem manglede vi måske lidt før 2. juni.

Til sidst vil jeg nævne Fremskridtspartiets ændringsforslag. Jeg vil ikke sige så meget. De er selvmodsigende. På den ene side siger Fremskridtspartiet, at Edinburgh intet ændrer, og at vi derfor skal fjerne Edinburgh af vores lovforslag. På den anden side beklager Fremskridtspartiet sig i bemærkningerne til ændringsforslagene over, at vi med Edinburgh nu ikke længere kan stoppe de 11 øvrige i at gå videre. Men man kan jo ikke på den ene side sige, at Edinburgh ikke har nogen virkninger, og på den anden side sige, at afgørelsen har altså virkning, når det drejer sig om Danmarks muligheder for at stoppe de øvrige.

Venstre vil stemme imod Fremskridtspartiets ændringsforslag. Edinburgh indebærer reelle ændringer for Danmark. Edinburgh er juridisk bindende.

Der har været en meget interessant lommefilosofisk debat, ikke så meget her i salen, men mere rundt omkring i landet på det seneste. Alle mulige deltager i debatten om, hvordan man kunne forestille sig, at EF så ud. Og det er selvfølgelig interessant nok, men det, vi skal tage stilling til den 18. maj, er det virkelige EF. Det er det EF, som de 12 lande blev enige om i Maastricht, og som vi så har fået nogle undtagelser fra i Edinburgh. Det er det virkelige EF. Det er det, vi skal tage stilling til i denne omgang.

[Charlotte Antonsen]

Så kan det være interessant nok at deltage også med Fremskridtspartiet og Junibevægelsen, og hvem der ellers gerne vil være med i, hvordan vi kommer videre derfra.

Men realiteten i dag er, at der er 10 lande, der ønsker et nyt EF, der indebærer, at Maastricht-ændringerne kommer med. Og så er der Danmark, som har en folkeafstemning om det. Der er lidt problemer i England. Men 10 lande ønsker en videreudbygning af samarbejdet med det, der står i den traktat, som vi behandler i dag, og det er virkeligheden, det er det, vi skal tage stilling til, og så kan vi efterfølgende diskutere, hvor EF skal bevæge sig hen. Der er kun ét EF, og det er det, vi tager stilling til. Der er kun én afstemning. Det, det drejer sig om, er, om vi vil take it or leave it.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg var lige ved at blive en smule forvirret til sidst, for i slutningen af Venstres ordførertale bliver der talt om det virkelige EF. Jeg troede, det var det virkelige EF, vi meldte os ind i i 1972. Jeg troede, at det var udbygningen af det virkelige EF, vi stemte om i 1986, og som er startet den 1. januar 1993, nemlig Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, men nu forstår jeg, at fru Charlotte Antonsen med sin tale her får sagt, at det er jo ikke Edinburgh-aftalen, vi skal tale om, det er kun nogle detaljer. Fru Charlotte Antonsen kom til at sige aftaler, og jeg er ret overbevist om, at det var en fortalelse, for det må være Edinburgh-afgørelsen, fru Charlotte Antonsen talte om. Det er afgørelsen, som har noget med den danske særordning at gøre. Aftalerne er aftaler om, hvordan man kører det allerede nu, altså under Romtraktaten, det EF, som vi har stemt om to gange før, og som vi er medlem af, men afgørelsen er altså blot sådan en lille detalje, som fru Charlotte Antonsen ikke rigtig synes har nogen betydning, og den er da i hvert fald juridisk bindende. Det vil jeg ikke et sekund betvivle. Selvfølgelig er det juridisk bindende, hvis man siger ja til Maastricht-traktaten, for det står der allerede. Deri har fru Charlotte Antonsen sådan set ret, men det bliver sagt klart og tydeligt, hvor forskellen er – i hvert fald på Venstre og Fremskridtspartiet – for Venstre gør meget ud af, at det er en stabiliserende medgiftsfaktor, der skal til i Europa, og får

det helt klargjort ved at sige, at det er bl.a. for at kunne stoppe krig.

O.k., nu lyser den røde lampe. Lad mig slutte med at sige: Fremskridtspartiet ønsker et EF, der er en økonomisk stabilisator, ikke en krigsforhindrende stabilisator.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, at det var et skrækkelig defaitistisk og skæbnetungt indlæg, Venstres ordfører kom med.

Det virkelige EF – take it or leave it!

Jamen er ideen med hele denne proces ikke, at vi som medlem af EF er med til at bestemme, hvordan EF skal udvikle sig, og er det ikke sådan, at hvis danskerne stemmer nej den 18. maj 1993, så undlader England også at ratificere Maastricht-traktaten, og alene igennem en dansk forkastelse er denne traktat en syg idé, der er bortfaldet, og så er det virkelige EF altså noget ganske andet, end hvis vi stemmer ja? Hvis der ikke er forskel, hvorfor står vi så her og diskuterer? Det fatter jeg ikke rigtig. Jeg synes, at det er en måske bevidst opgivende holdning, man lægger for dagen.

Det, jeg ville spørge fru Charlotte Antonsen om, var Edinburgh-afgørelsen. Sådan som jeg ser den udlagt af John Major og Helmut Kohl, siger man fra begge sider, at her er tale om en ren fortolkning af, hvordan Maastricht-traktaten skal forstås. Der er ikke tale om undtagelser på nogle punkter, og det fornemmer jeg egentlig at fru Charlotte Antonsen heller ikke rigtig kan få sig selv til at påstå at der er.

For nu at gøre det klart vil jeg gerne spørge enten fru Charlotte Antonsen eller hr. Kent Kirk, om de kan pege på et eneste punkt i Maastricht-traktaten – sådan som den er, og sådan som vi ratificerer den efter 18. maj 1993, hvis danskerne stemmer ja – som tvang os til at gøre de ting, som man hævder vi er blevet undtaget fra med Edinburgh-afgørelsen, for europæiske samarbejdspartnere hævder, at der er tale om en ren fortolkning. Vi var ikke bundet til noget som helst af det her. Det var en tvangsforestilling, der var opstået inde i danskernes hjerner, og som nu med denne fortolkning er ryddet af vejen.

Jeg så meget gerne, hvis fru Charlotte Antonsen eller hr. Kent Kirk kunne komme herop med Traktaten i hånden og fortælle, hvor disse forpligtelser egentlig var i Traktaten.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg vil bede hr. Pelle Voigt om at gennemtænke de argumenter, hr. Pelle Voigt og ligesindede brugte i 1992, da man anbefalede et nej til Maastricht-traktaten for Danmarks vedkommende. Da sagde man, at det her ville føre til et fælles forsvar, hvor Danmark skulle med. Da sagde man, at det her ville betyde, at den danske krone skulle forsvinde. Da sagde man, at i det retlige samarbejde skulle vi afgøre tingene ved kvalificeret flertal.

Det var alle de argumenter, man fremførte fra hr. Pelle Voigts og ligesindedes side. Det, vi nu siger, er, at Edinburgh-afgørelsen slår fast med syvtommersøm, at her har Danmark ikke nogen forpligtelser.

Må jeg så sige til hr. Pelle Voigt, at det er en fuldstændig forfejlet fremstilling at sige, at hvis Danmark stemmer nej den 18. maj, betyder det, at Storbritannien ikke ratificerer Maastricht-traktaten. Så har man i hvert fald ikke forsøgt at analysere situationen i Storbritannien politisk. For hvad er kendsgerningen? Kendsgerningen er, at labour og de socialliberale i Storbritannien ønsker at ratificere Maastricht-traktaten for Storbritanniens vedkommende med den sociale dimension. Så er der en lille fløj af konservative, der ønsker, at man helt skal undlade at ratificere Maastricht-traktaten.

Derfor skal man ikke være i tvivl om, at når det britiske Underhus i begyndelsen af juni måned kommer til tredjebehandlingen af Maastricht-traktaten, vil der være et kæmpeflertal for ratificering af Maastricht-traktaten, uanset hvad Danmark har sagt. Derfor er det en vildledning af de danske vælgere, hvis man forsøger at få det til at se sådan ud, at ved at stemme nej den 18. maj er man også i den situation, at Storbritannien undlader at ratificere Maastricht-traktaten. Det vil ikke være kendsgerningen.

Med et nej den 18. maj kommer Danmark til at sejle sin egen sø.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til fru Annette Just.

Når jeg betoner, at det, vi skal tage stilling til, er det virkelige EF, mener jeg selvfølgelig,

at det er det EF, der eksisterer i virkelighedens verden. Det gamle EF, som fru Annette Just savner eller snart kommer til at savne, ophører jo med at eksistere, når Traktaten er ratificeret.

Det er korrekt, at der selvfølgelig skal 12 underskrifter på, før Maastricht-aftalen kan blive ratificeret, og hvis danskerne siger nej, mangler der en. Så er det, der allerede under de diskussioner, der var med de europæiske regeringer i efteråret, kom helt klar besked om, at der er en hel del af de europæiske lande, der godt kunne forestille sig at melde sig ud af EF og lave noget nyt ved siden af. Det er jo heller ikke så mærkeligt, at de 11 andre lande opfatter de nye spørgsmål, som nu skal til at drøftes i EF, som så væsentlige, at et enkelt land ikke skal spænde ben for det.

Udenrigs- og sikkerhedspolitik er et helt akut behov i Europa i dag. Et forbedret økonomisk samarbejde er der et helt akut behov for i Europa i dag med den stigende arbejdsløshed. Det er den virkelige verden, vi skal tage stilling til, og vi skal også tage stilling til allerede i dag, om vi vil være med sammen med de 10 andre lande, der har ratificeret Maastricht-aftalen.

Jeg taler om stabiliserende magt og om at stoppe krig. Den måde, man stopper krig på i dag, er bl.a. ved handelsboykot, og det er måske noget, der ligger lidt længere ude i fremtiden for EF, men jeg mener stadig væk, det er vigtigt, at vi i EF tager fat på diskussionen om udenrigs- og sikkerhedspolitik, sådan at vi også på længere sigt kan bidrage til at stoppe krig. Det mener jeg i øvrigt også man kan inden for udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Kort til hr. Pelle Voigt, der igen spørger, om Edinburgh spiller nogen rolle: Det er korrekt, at Edinburgh

Første næstformand (Ivar Hansen):

Det må vist være i næste omgang. Taletiden er slut.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Så vil jeg i mellemtiden kaste mig lidt over hr. Kent Kirk, der jo refererede til diskussionerne forud for vores sidste folkeafstemning om Den Europæiske Union den 2. juni sidste år. Der synes jeg at hr. Kent Kirk har ret. Det er fuldstændig rigtigt, at jeg og en masse andre i den kampagne sagde, at en vedtagelse af den-

[Pelle Voigt]

ne traktat meget vel kan føre til, at alle disse ting bliver sat i værk. Men jeg har ikke sagt, at det automatisk . . . – og at vi ville være forpligtet til . . . osv. osv. Dette er naturligvis politik.

Men jeg erindrer hr. Kent Kirk – i hvert fald nogle konservative – siddende på møder og sige, at vi havde misforstået Traktaten, at vi ikke var bundet af nogen af de ting, som modstanderne forestillede sig, og at vores fortolkning var forkert. Det er jo det, som Helmut Kohl og John Major nu bagatelliserer Edinburgh-afgørelsen ved også at påpege.

Må jeg så stille hr. Kent Kirk et direkte spørgsmål? Hr. Kent Kirk siger: Det er ikke rigtigt, at England vil undlade at ratificere, hvis Danmark stemmer nej den 18. maj.

Jeg har indtil dette øjeblik levet i den vildfarelse, at vi har en sådan garanti fra hr. Kent Kirks britiske partifælle, den britiske udenrigsminister, Douglas Hurd, som har sagt dette ganske klart. Jeg vil gerne have, at hr. Kent Kirk enten fortæller mig, at det er forkert, at udenrigsminister Douglas Hurd har sagt sådan, eller at hr. Kent Kirk kommer herop og fortæller os, at det skal vi ikke tro på, for ham Douglas Hurd han siger så meget.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Hr. Kent Kirk behøver ikke at blive så bekymret for, hvad Douglas Hurd har sagt i England, for han er såmænd ikke den eneste, der har sagt det. Det er der mange af de andre konservative der har sagt ikke blot til deres egne parlamentsmedlemmer i England, men sandelig også til os andre, når vi har været ovre og snakke med dem. Betingelsen for at få det igennem ved anden behandling var, at man lovede, at hvis danskerne ikke ratificerede, ville England heller ikke ratificere. Jeg kan se, hr. Kent Kirk ryster på hovedet, men det kunne være, hr. Kent Kirk skulle snakke lidt med de engelske parlamentarikere, for det er faktisk sådan, og jeg tror på, at i hvert fald i England ved man, hvad en gentlemanaftale betyder.

Fru Charlotte Antonsen siger, at de andre lande jo bare kan melde sig ud af EF og startede det hele forfra igen – fru Charlotte Antonsen er dog så realistisk at mene, at der skal 12 underskrifter til for at lave ændringer i Romtraktaten – men tror fru Charlotte Antonsen, at Frankrig vil gøre det efter det sidste valg? Så vidt jeg

kan bedømme, giver i hvert fald den første runde af det franske valg et rimelig stort flertal – og så har jeg ikke overdrevet – til en noget mere konservativ linie i det franske parlament fra næste uge, så jeg tror, jeg tør give en garanti for, at det vil de ikke gøre. Der vil være et flertal i det franske parlament, som i virkeligheden gerne ville have haft det rigtige, det virkelige EF til at fungere, det EF med det indre marked, der startede 1. januar i år.

Derfor tror jeg, at man skal til at prøve på at få tingene ned på det plan, hvor de hører til. Dette drejer sig primært om, hvordan danskerne opfatter det: om det skal være EF eller det skal være en europæisk union.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg takker for hr. Pelle Voigts indrømmelse. Så vil jeg bede hr. Pelle Voigt om i de kommende måneder og indtil den 18. maj at gå ud og fortælle befolkningen, at med Edinburgh-afgørelsen ligger det nu fast, at Danmark ikke kan tvinges ind i en fælles forsvarspolitik, at Danmark ikke kan tvinges ind i den tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union, i det retlige samarbejde osv. Så har vi da trods alt vundet noget her i dag i den debat, vi har, for det er jo en kendsgerning, og det indrømmer hr. Pelle Voigt nu. Det er slået fast med sytommersøm, at det kan Danmark ikke.

Til hr. Pelle Voigt og fru Annette Just vedrørende Storbritannien:

Jeg har også talt med engelske parlamentarikere, og det, som John Major alene har lovet, var, at man ville udskyde tredjebehandlingen af den engelske ratificering til efter den danske folkeafstemning. Det er det eneste, der er lovet, og jeg har også engelske konservative EF-modstanderes ord for, at når man kommer til tredjebehandlingen, vil store dele af det konservative regeringsparti finde sammen med labour, de liberale og socialdemokraterne om at ratificere Maastricht-traktaten. Så hvis man forsøger at bilde den danske befolkning ind, at det store Storbritannien ville benytte en afstemning i Danmark til at afgøre Storbritanniens skæbne i forhold til det øvrige Europa, så bilder man befolkningen noget forkert ind. Storbritannien og det store flertal i det britiske Underhus plus i det britiske Overhus ønsker at deltage i den udvikling, som vi også gerne skulle være med i.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til hr. Pelle Voigt:

Det er korrekt, som hr. Pelle Voigt siger, at vi ikke er eller var bundet eller tvunget til fælles forsvarspolitik og ØMU'ens tredje fase. Det, der var tilfældet før Edinburgh-aftalen, var, at Danmark på et senere tidspunkt skulle tage stilling til det. Vi kunne altså enten sige ja eller nej til fælles forsvarspolitik og ØMU'ens tredje fase. Det, Edinburgh slår fast, er, at vi nu siger nej. Der er forskel på, om noget er et åbent spørgsmål, og så at sige nej. Vi havde en åben option, den er nu lukket, og det er blevet yderligere understreget ved, at syv partier siger, at hvis vi ændrer på de punkter samt de to andre undtagelser, så bliver det efter en ny dansk folkeafstemning. Det er det, der er befolkningens garanti for, at vi ikke bare løber fra Edinburgh-aftalen.

Fru Annette Just er meget optaget af, hvad der sker i Frankrig. Jeg tror, fru Annette Just nævnte tidligere, at nygaullisterne havde fået 40 pct. Nu er jeg som bekendt liberal, og derfor har jeg været optaget af, hvor meget de liberale fik. De fik halvdelen af de 40 pct. De liberale i Frankrig er meget proeuropæiske, så jeg er sikker på, at Frankrig også med en ny regering vil være et stærkt og fremsynet medlem i Europa.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Det er naturligvis hårdt og opslidende – sikkert også for de senere ordførere, ikke mindst mit partis ordfører – at skulle lytte til alle disse privatistindlæg fra folk, der oven i købet er uenige i folketingsgruppens flertalslinie, men jeg vil nu alligevel for nøjagtighedens skyld på dette tidspunkt gøre det klart over for fru Charlotte Antonsen og hr. Kent Kirk, at jeg er uenig i deres udlægninger af, hvad Traktaten for nærværende binder os til og ikke binder os til – med eller uden Edinburgh-afgørelsen.

Med hensyn til Den Økonomiske og Monetære Union var der indføjet en protokol i det, vi stemte om den 2. juni, der gjorde det helt klart, at Danmark kunne beslutte sig til ikke at deltage i ØMU'ens tredje fase. Det er ikke ændret i Edinburgh, men der er truffet aftaler mellem danske partier om noget, som jeg da

hilser velkomment. Men det er for mig at se ikke specielt interessant i en international retlig sammenhæng.

Med hensyn til den fælles forsvarspolitik er det min opfattelse, at Traktaten helt og fuldt binder Danmark som deltager i den fælles forsvarspolitik – med den undtagelse, som er helt indlysende, og som også fremgår af forholdene fra før den 2. juni, at så længe Danmark ikke deltager i Den Vesteuropæiske Union, deltager Danmark ikke i udførelsen og udarbejdelsen af denne politik. Men der er ingen tvivl om, at Danmark politisk er bundet af denne politik og skal leve op til denne politik på alle måder, og dette er naturligvis et af de mange interessante fænomener, vi skal have diskuteret nærmere senere hen, også i forbindelse med kampagnen.

Jeg tror ikke, der er nogen, der kan sætte spørgsmålstejn ved, at en fremtidig EF-forsvarspolitik også dækker Danmark fuldt ud – med eller uden det, der er vedtaget i Edinburgh. Ekstra interessant bliver det i 1998, når WEU-traktaten udløber og hele dette område skal overføres til egentlig EF-jurisdiktion, men til den tid får vi jo se, hvad der sker.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

I hr. Pelle Voigts spændende gennemgang af, hvad der var og ikke var i Edinburgh-aftalen, er der i hvert fald en faktisk fejl. Med hensyn til ØMU'ens tredje fase er det rent faktisk sådan, at Danmark tidligere kunne melde fra, men nu skal melde til. Og det er altså en væsentlig beslutningsændring om, hvorvidt Danmark på et senere tidspunkt skal træffe en beslutning om ikke at ville være med eller vi nu reelt skal træffe en beslutning om at ville være med – der så endda er bundet til en folkeafstemning. Der er altså en væsentlig forskel på, om man er tvunget til at melde fra eller man er tvunget til at melde til, og det er jo den diskussion, der også har været mellem de øvrige EF-lande og England i en periode. Så der er en faktisk ændring, vil jeg gøre hr. Pelle Voigt opmærksom på.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er nødt til at spørge CD's repræsentant,

[Annette Just]

hr. Peter Duetoft, om hr. Peter Duetoft lige stod og sagde, at han erkender, at hele Edinburgh-afgørelsen er et spørgsmål om at melde fra eller melde til, og at der ikke ligger andet i Edinburgh-afgørelsen. Det vil jeg meget gerne have et svar på her og nu.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

En forudsætning for at debattere er, at man hører efter, hvad de andre talere siger.

Det, jeg sagde, var, at med hensyn til ØMU'ens tredje fase har Danmark nu meddelt, at vi ikke ønsker at være med. Den danske befolkning og det danske Folketing kan så på et senere tidspunkt, efter en folkeafstemning, vedtage at gå med.

Det, der stod i Maastricht-traktaten i sin tid, var det modsatte, nemlig at danskerne på et senere tidspunkt kunne beslutte at melde fra, hvis man alligevel ikke ville være med. Der er for befolkningen en væsentlig forskel i, at der skal træffes en ny beslutning om en tiltræden, og at den skal prøves ved en folkeafstemning, hvis man på et senere tidspunkt ønsker at indgå i den tredje fase.

I øvrigt omhandler Edinburgh-afgørelsen meget andet, men jeg koncentrerede mig om spørgsmålet om Den Økonomiske og Monetære Union, som hr. Pelle Voigt havde været så venlig at rejse.

Gade (SF):

Jeg vil godt begynde med at understrege, at for SF er der tale om, at vi med Edinburgh-afgørelsen placerer Danmarks deltagelse i EF-samarbejdet på et nyt grundlag, et andet grundlag end det, der blev lagt frem den 2. juni 1992. Det var dér, danskerne sagde nej til det, som vi, der anbefalede nej, lagde vægt på, nemlig en økonomisk og monetær union med fælles mønt, forsvarspolitik og forsvarssamarbejde, unionsstatsborgerskab og et retligt samarbejde, hvor EF-Domstolen har kompetence. Desuden de overordnede unionsmålsætninger knyttet til de 4 punkter.

At det er et nyt og andet grundlag, vi står med, kan man finde ud af ved at læse Edinburgh-afgørelsen – hvis man ellers vil læse Edinburgh-afgørelsen. Det er dér, Danmark har fået et rum i EF-samarbejdet, hvor vi siger nej til den fælles mønt. Vi meddeler nu – som

om vi havde haft en folkeafstemning i 1996 allerede nu – at det vil vi ikke deltage i og heller ikke i den økonomiske politik, der er knyttet dertil. Det er ret meget. For mig er det forskellen mellem et ja og et nej. Før sagde vi ja, nu siger vi nej.

Dernæst siger vi nej til den forsvarspolitiske dimension, og det betyder, at Danmark ikke deltager i de forsvarspolitiske diskussioner – som kan begynde med det samme, når traktaterne er underskrevet – og at vi i givet fald heller ikke deltager i afstemningerne, når det drejer sig om forsvarspolitik. Derimod når det drejer sig om udenrigspolitik og sikkerhedspolitik, deltager vi, hvilket SF heller ikke har noget imod. Vi synes faktisk, det kan være fornuftigt.

Desuden er det med hensyn til unionsborgerskabet præciseret, at det ikke kan udvikle sig til eller erstatte et statsborgerskab.

Endelig er det sådan med hensyn til Danmarks deltagelse i det retlige samarbejde, at det er et retligt samarbejde mellem stater og ikke noget, hvor EF-Domstolen har kompetence.

Det er oven i købet sådan, at det er præciseret, at denne Edinburgh-afgørelse betyder, at vi ikke er forpligtede på en udvikling af målsætningen på disse områder.

Derfor er der altså med sikkerhed tale om et nyt og andet grundlag. Det er jeg glad for præciseres i det flertalsbidrag, der er til betænkningen.

Jeg er også glad for, at vi syv partier har været enige om at præcisere, at vi ønsker, at EF skal udvikle sig i en mere demokratisk retning. Og jeg er glad for, at vi har kunnet blive enige om nogle forbedringer vedrørende Markedsudvalgets arbejde og om åbenheden i den danske beslutningsproces. Det, jeg især vil lægge vægt på, er, at befolkningen i højere grad får mulighed for at blive inddraget i hele EF-spørgsmålet i forhold til Folketinget.

Jeg har undret mig lidt over Fremskridtspartiets ændringsforslag. For det første siger Fremskridtspartiet, at Edinburgh-afgørelsen ingenting betyder. Det er det ene, man siger. Det har jeg hørt fra talerstolen i dag. På den anden side står der i Fremskridtspartiets betækningsbidrag, at resultatet kun kan vurderes således, at vi bliver et andenrangs EF-land, der ikke er fuldgældigt medlem, hvis Danmark

[Gade]

stemmer ja den 18. maj. Jeg siger bare forsigtigt, at de to ting vel ikke kan passe helt sammen: for det første, at det ingenting er, og for det andet, at hvis Edinburgh-afgørelsen vedtages, bliver vi et andenrangs EF-medlem. Jeg synes, at Fremskridtspartiet skulle finde ud af, hvad det egentlig mener. Ændringsforslagene er måske snarere bare paradeforslag, som skal understrege en myte om, at der ingenting er.

Der er altså et flertalsbidrag i betænkningen fra syv partier. Jeg vil godt understrege, at hvert parti blandt de syv partier har sine argumenter for at anbefale et ja. SF er således meget kritisk over for mange ting i det indre marked. Det er en kritik, som vi har fremført med styrke før beslutningen i 1986, det er en kritik, vi fremsætter med styrke nu, og det er noget, som vi også fortsat efter et ja den 18. maj vil kæmpe imod i det indre marked.

Vi mener faktisk, at beslutningen dengang gik ud over miljø og arbejdsmiljø og heller ikke var til fordel for lønmodtagerne. Det er vores syn. Jeg ved godt, at det nærmest er det modsatte af det syn, Fremskridtspartiet har. Derfor vil jeg i sidste del af mit indlæg hæfte mig ved nogle af de argumenter, som Fremskridtspartiet fremfører i betækningsbidraget:

Det er jo sådan, at Fremskridtspartiet elsker det indre marked, elsker et sted, hvor kapitalen har sine friheder, hvor en fabrikant kan flytte sin virksomhed, hvis det er mere fordelagtigt at flytte hen et sted, hvor der ingen miljøkrav er, hvor der ingen arbejdsmiljøkrav er, og hvor lønmodtagerne ingen rettigheder har. Det er jo Fremskridtspartiets drøm for Danmark, men jo altså også for Europa. Det fremgår af debatten her, og især når man læser betækningsbidraget. Der er der altså en fundamental forskel i forhold til, hvordan vi i SF tænker.

Der er også en fundamental forskel i forhold til, hvordan vi argumenterede før den 2. juni, for vi sagde, at med hensyn til arbejdsmiljø, miljø og rettigheder for lønmodtagerne ville vi gerne have nogle skrappe bestemmelser end dem, der er i Maastricht-traktaten. Det har vi prøvet på at forhandle igennem. Det er vi ikke kommet igennem med; men vi anerender da, at ved at gå over til flertalsafgørelser på f.eks. miljøområdet er der på en række punkter tale om et fremskridt i forhold til de bestemmelser, vi har i dag. Der er altså tale om et område, hvor man kan mindske kapitalens frihed.

Jeg har hæftet mig ved, at Fremskridtspartiet vedrørende miljø siger i sit betækningsbidrag, at handlingsprogrammerne på miljøområdet, f.eks. det 4., indeholder gennemgribende socialistiske elementer. Nu er det jo ikke et ord, der i sig selv forskrækker mig, men jeg synes, det er at tage munden lidt vel fuld. Men jeg synes, at 4. miljøhandlingsprogram er fornuftigt; det vil jeg gerne sige til fru Annette Just. Det er også sådan, at vi i forbindelse med det nationale kompromis lagde vægt på, at man skulle bygge på den 4. miljøhandlingsplan, og at man med den som udgangspunkt skulle lave en hvidbog, fordi man netop også skulle inddrage miljøpolitikken i de andre politikker. Men det kan jeg forstå er det værste, Fremskridtspartiet ved. Når det er så slemt for Fremskridtspartiet, så er det for mig klart, at det er, fordi de dele af Maastricht-traktaten, som man ikke kan lide, lige præcis er de dele, som vi i SF ikke vil ud af, fordi vi gerne vil dæmpe kapitalens friheder. Vi synes ikke, det er ideelt, at en tekstilvirksomhed i min valgkreds bare kan flytte et andet sted hen, hvor man lader affaldsvandet løbe urensset ud. Der skal selvfølgelig være høje minimumsregler i et civiliseret Europa, der skal samarbejde, og så ret for landene til at gå endnu videre.

Jeg har også hæftet mig ved noget i forbindelse med Den Økonomiske og Monetære Union, hvor jeg må konstatere, at jeg i hvert fald også er ret uenig med Fremskridtspartiet; det er jo så ikke underligt, men jeg var ikke på forhånd helt sikker på, at jeg var det. Jeg kan forstå, at Fremskridtspartiet går ind for en fælles mønt; det kan jeg læse i betækningsbidraget. Der står: »Fremskridtspartiet har altid erklæret sig enig i de dele af ØMU'en, der giver et friere valutamarked, lavere inflation, fratager devalueringsinstrumentet . . .«. Man må altså ikke have devalueringsmuligheden længere. Det siger Fremskridtspartiet i sit betækningsbidrag. Jeg har da studset over det, men betyder det så ikke, at Fremskridtspartiet reelt er tilhænger af en fælles mønt? Ellers skal jeg lige have forklaret det her.

Der er altså gode grunde for SF til at sige nej til Fremskridtspartiets ændringsforslag, men det, jeg gerne vil understrege, er, at lige i forhold til det indre marked, som Fremskridtspartiet elsker, er der en verden til forskel mellem Fremskridtspartiets tankegang og SF's.

[Gade]

Jeg kan forstå på Fremskridtspartiets øvrige argumenter, at det, Fremskridtspartiet vil have ud af et nej den 18. maj, er, at man får et indre marked, der slet ikke er politisk reguleret. Så er det, jeg siger: Velbekomme! til de danske lønmodtagere og til miljøet. Det værste, man kan tænke sig, er i hvert fald at sige: Lad det indre marked bare køre videre ureguleret og uden en politisk overbygning. Det må nødvendigvis have en politisk overbygning, og så må man samtidig, ligesom vi gør det med Edinburgh-aftalen, sige nej til de elementer, der fører til EF's forenede stater.

Annette Just (FP):

Jeg vil starte med at gå videre med det, som hr. Gade lige har sagt. Hr. Gade har ligesom prøvet på at meddele, hvad Fremskridtspartiet mener, og det skal jeg da sige tak for, for hr. Gade har jo læst en del af betækningsbidraget helt korrekt. Fremskridtspartiet ønsker ikke en centralistisk reguleret politisk union, der skal bestemme, hvordan fagforeninger og lign. skal beslutte sig her i Danmark. Vi går faktisk ind for, at der er frihed til, at man kan etablere sig, som det er bedst muligt. SF og Fremskridtspartiet har aldrig været uenige om, at vi var ganske uenige på disse punkter.

Hr. Gade har også lagt mærke til, at vi går ind for det økonomiske samarbejde, og hr. Gade er helt opmærksom på, at vi har sagt ja til 2. fase af Den Økonomiske og Monetære Union ved at sige, at det er helt fint – Fremskridtspartiet har hele tiden sagt det, og jeg ved ikke, hvor mange gange jeg har sagt det fra denne talerstol – at vi går ind for stabilisering, således at valutaerne bliver låst fast. Men vi kan ikke gå det sidste skridt, som bl.a. De Konservative og Venstre synes er så herligt, nemlig at vi skal gå over til én fælles mønt med én fælles central valutabank.

Så siger hr. Gade, at Fremskridtspartiet er så glad for det EF og det indre marked. Det har hr. Gade fuldstændig ret i. Vi er glade for EF, og vi vil gerne have det indre marked til at fungere. Det indre marked startede for 2½ måned siden, og vi vil gerne hjælpe det i gang. Men SF vil sammen med de seks andre partier her i Folketinget prøve på at slå det hele i stykker, inden det har fået en chance, ved at tage en politisk union og presse den ned over hovedet på alle de gode intentioner, som hr. Gade ud-

mærket ved at vi har siddet og arbejdet med i årevis.

Så taler man om det det ændringsforslag, som vi i Fremskridtspartiet har stillet, som går ud på, at det er Maastricht-traktaten uden florumvundne Edinburgh-afgørelser, der skal sendes ud til folkeafstemning, når nu der er så stort et politisk flertal, der ønsker at sende Maastricht-traktaten ud til folkeafstemning én gang til. For vi siger: Det er ikke rimeligt at sige – som både hr. Gade fra SF og Venstre og De Konservative, og så vidt jeg erindrer også Socialdemokratiet, har fået sagt – at dette er et nyt grundlag. Vi har bevist det i de korte bemærkninger: Der er intet nyt i det. Det er rent faktisk det, der stod i Maastricht-traktaten allerede, eller rettere sagt det, der var givet muligheder for. Og det er en afgørelse. Ergo er det afgjort, at hvis man siger ja til Maastricht-traktaten, så er den afgørelse fra Edinburgh gældende; den behøver man såmænd ikke at sende ud til folkeafstemning. Jeg ville i øvrigt også synes, det ville se fjollet ud, hvis man satte to rubrikker på stemmesedlen, så man først kunne sige ja eller nej til afgørelsen – som i øvrigt er afgjort – og så bagefter ja eller nej til Maastricht-traktaten. Men det er der jo heller ikke nogen der har foreslået.

Derfor mener vi, at vi i respekt for befolkningen dog i det mindste må lade folk svare ja eller nej til det, de skal stemme om, nemlig om Danmark må ratificere Maastricht-traktaten. Men den respekt har et flertal i dette Folketing desværre ikke.

Ligegyldigt hvor mange aftaler og afgørelser der har været talt om, unionsmålsætningen står der stadig fra ende til anden. Vi ved, det står i Maastricht-traktaten. Vi ved, det også står i Edinburgh-afgørelsen. Der står ved hvert eneste punkt: så længe det ikke rører ved målsætningen.

Det er utroligt, at så stort et flertal i dette Folketing har så lidt respekt for det danske folk. Dette her har været ude til afstemning, men der var altså et politisk flertal, der ikke ville acceptere et folkeligt flertal imod sig. Derfor kom vi med det ændringsforslag, at Edinburgh-afgørelsen skal slettes af stemmesedlen; vi er ikke kommet med forslag om, at Edinburgh-afgørelsen ikke skal behandles her i Folketingssalen. Men vi vil gerne have, at der vises respekt for befolkningen, en respekt for

[Annette Just]

den befolkning, der skal klare et EF og med det åbne indre marked, der lige er startet.

Vi vil gerne sikre det samarbejde, der skal til blandt 12 suveræne nationer. Vi vil ikke være med til at lave det om til en europæisk union, men 12 suveræne nationer, der kan sikre det udenrigspolitiske, som vi har gjort det igennem mange år gennem EPS-samarbejdet, der kan sikre samhandelen ikke blot inden for EF, men sandelig også samhandelen med de såkaldte tredjelande – og her tænker jeg bl.a. på Japan og USA – og selvfølgelig sikre samarbejde omkring GATT-forhandlingerne. Det er de ting, der er de store opgaver, der skal tages frem nu, og som vi skal have en løsning på, og vi skal ikke give mulighed for, at der er nogen politikere, der kan spilde al deres tid med at diskutere unionspyramider af den ene eller den anden art.

Vi ønsker det fortsatte økonomiske samarbejde blandt de tolv EF-lande, som vi har været tilsluttet, således at vi kan sikre en økonomisk dynamo, som kan indhulle i første omgang EFTA-landene og i anden omgang resten af Europa. Det er vigtigt – og det er blevet sagt flere gange – at Polen og Ungarn og Tjekkiet og Slovakiet, som de nu hedder, ønsker at være med i EF med det indre marked. Jamen det er så sandt, som det er sagt; de ønsker at nyde godt af det økonomiske samarbejde. Jamen det kan jeg da godt forstå, det kan alle forstå. Men jeg har aldrig hørt et eneste land fra den tidligere Warszawa-pagt tale om, at man ønsker at få trukket sådan en ny politisk union ned over hovedet. Jeg tror helt ærligt også, at de har rigeligt af erfaringer med den slags.

Fremskridtspartiet ønsker faktisk – og har bedt om det og tryglet om det gennem det år, vi har diskuteret hele optakten til Maastricht-traktaten – at der kom øget kontrol med EF-midlerne. Jeg tror såmænd også, at Danmark har gjort sit bedste for det, men det er ikke lykkedes. Og hvad sker der? Der sker det, at vi kan læse i den ene rapport efter den anden om strukturfondsmidlerne, miljøfondsmidlerne osv., at enten bliver pengene væk, eller også bliver de brugt til noget andet end beregnet. Det skal vi nok have en større debat om senere også hernede, men Folketinget ved jo lige så godt som jeg, at det ikke helt står rigtigt til på disse områder. Pengene bliver ikke altid brugt efter hensigten – for at sige det meget mildt.

Bureaukratiet har levet lidt over evne. De har glemt at kontrollere ikke blot sig selv, men også dér, hvor de smider pengene hen.

Så det, der er ved at ske i den store EF-mølle allerede nu, er misbrug. Det er kvoter. Det er ødelæggende restriktioner, som man pumper ned over de befolkninger, der skal være med til at betale. Men i stedet for at prøve på at få det til at fungere, hvad gør man så? Ja, så siger man: Nu laver vi en politisk union oveni.

Det er dér, Fremskridtspartiet siger: Nej! EF og det indre marked – hertil og ikke længere.

Så må jeg erkende, at jeg er forbløffet over det angreb, der er kommet fra konservativ side i betragtning af, at det var den konservative statsminister, der sagde gang på gang: Den Europæiske Union er stendød. Men få år efter lavede den op, og nu står De Konservative ved Kent Kirk i dag og siger: Det har vi aldrig sagt, og det er ikke nogen union. Ikke desto mindre kan vi altså vise, at på forsiden står der »Den Europæiske Union« – faktisk første rettelse til det hele.

Jeg beder bare om, at dette Folketing viser så meget respekt for befolkningen, at det i det mindste går ud og siger ærligt, hvad det er, det drejer sig om. Det gør CD. De siger, hvad det er, de gerne vil have. Det kan jeg kun tage hatten af for. De vil gerne have Den Europæiske Union. De synes, det er helt fint med De Forenede Europæiske Stater. Det er i orden. Nu ved vi, hvorfor CD ikke bliver større.

Vi vil gerne have et EF med et indre marked, der kan blive en økonomisk dynamo for Europa, således at vi kan få en fredelig sameksistens. Misundelse hjælper ingen steder her.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Der kommer jo mange ting frem, når man skal høre på fru Annette Just. Derfor vil jeg spørge om to ting: Den ene er, at jeg godt vil have opklaret, hvad der er Fremskridtspartiets mål med et nej den 18. maj. Er det, at vi får et indre marked, som er totalt ureguleret i forhold til miljø, arbejdsmiljø og lønmodtagerrettigheder?

Det andet er, at jeg gerne vil have forklaret, hvad der står i Fremskridtspartiets betænkningens bidrag f.eks. om miljø, eller hvad hele grundtanken er omkring miljø. Jeg vil gerne

[Gade]

have uddybet den sætning, der lyder: »Det vil være rigtigt at betegne EF's 5. miljøhandlingsprogram som en bulldozer, der skal tromle den sidste rest af en åben og fri økonomi ned.«

Jeg vil også gerne have uddybet, hvad der ligger i, at Fremskridtspartiet altid har erklæret sig enig i, at man skal fratages devalueringens instrumentet.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Vedrørende det sidste er jeg også meget interesseret i at høre fru Annette Justs svar. På den ene side ønsker man altså ikke, at vi skal kunne devaluere, og på den anden side er man også imod, at regeringen kan føre pengepolitik. Jeg ved ikke rigtig, hvordan man vil få de ting til at hænge sammen.

Men det var nu ikke det, der gjorde, at jeg gerne ville have ordet. Det var fru Annette Justs fantastiske konstatering af, at de østeuropæiske lande og EFTA-landene ikke kan se nogen fordele ved den nye Maastricht-traktat, altså elementerne i den nye Maastricht-traktat. Det tror jeg ikke at fru Annette Just har ret i.

Jeg tror, at de lande sagtens kan se fordele i, at man nu også på arbejdsmarkedsområdet sikrer, at der ikke kan ske konkurrenceforvriddning i form af dårlige arbejdsmiljøregler. Jeg tror også, at de lande kan se fordelene i, at man i forhold til Europa-Parlamentet får styrket kontrollen med EF-Kommissionen. Jeg tror også, man kan se store fordele i, at man nu udvikler nærhedsprincippet i EF i henhold til Maastricht-traktaten. Jeg tror så sandelig også, man kan se fordele i, at man på kulturområdet og på sundhedsområdet nu slår fast, at her kan ikke ske harmoniseringer; her er der alene tale om, at man kan samarbejde, men det kan ikke ske ved EF-direktiver fra Bruxelles.

Så jeg er helt overbevist om, at en række af de østeuropæiske lande og en række af EFTA-landene, der søger om medlemskab af EF, kan se, at det EF, vi nu taler om, er et bedre EF at arbejde med end det, vi havde før.

Og må jeg så igen sige til fru Annette Just: Det hjælper jo ikke noget at fremstille det sådan, at vi andre er store tilhængere af en føderal udvikling i Europa, og at vi bare prøver på at skjule det. Vi konservative er tilhængere af, at EF skal udvikle sig som et forpligtende samarbejde imellem selvstændige stater, og vi er

parat til på forskellige områder at sige, at dette område er godt at samarbejde om, og vi er også parat til at pålægge os selv nogle forpligtelser i samarbejdet.

Jeg synes da også, at hr. Peter Duetoft har bekræftet, at det netop ikke er en union, idet hr. Peter Duetoft beklagede, at det fører det ikke med sig. Så jeg forstår ikke, at man kan fremstille det, som om vi andre er forklædte unionstilhængere, efter det, vi her har sagt om, hvordan det forholder sig.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Nu ender det med at blive morsomt, for nu ender det med, at hr. Kent Kirk og jeg bliver enige: Fremskridtspartiet går ind for et forpligtende samarbejde mellem selvstændige nationer, og derfor siger vi nej til Maastricht-traktaten, der vil fratage os vores suverænitet, og jeg må forstå hr. Kent Kirks sidste indlæg sådan, at det gør han altså også. Eller er der nogen, der er kommet til at udtrykke sig lidt forkert?

Angående nærhedsprincippet, som hr. Kent Kirk er så glad for at vi nu har fået ind, er jeg ret overbevist om, at hr. Kent Kirk også ved, at nærhedsprincippet og åbenheden er noget, der allerede er blevet startet. Det er rent faktisk startet under Romtraktaten og kan derfor ikke fjernes igen, og jeg har stået på denne talerstol under førstebehandlingen og lykkeligt takket for, at vi fik startet på nærhedsprincipdiskussionen og fik det puttet ind under Romtraktaten, hvor det nemlig sagtens kunne være, så vi fik startet åbenheden og kunne se direkte fra de åbne møder. Så åbenhed og nærhed er en del af Romtraktaten eller af det virkelige EF-samarbejde, som vi har i dag, og har derfor intet med Maastricht-traktaten at gøre, lige så lidt som det forpligtende samarbejde mellem selvstændige nationer, som vi har i dag i det virkelige EF, har med den at gøre.

Så skylder jeg at forklare hr. Gade Fremskridtspartiets miljøpolitik på EF-plan, og lad mig nu sige det helt klart og tydeligt, for jeg ved godt, at hr. Gade vil tage en enkelt linie ud af de, jeg kan ikke huske, om det er 4 eller 5 sider om miljøpolitik, vi har skrevet i betænkningen: Fremskridtspartiet forlanger, at der stilles ens krav til alle EF-lande, når vi taler om bedst muligt at bevare miljøet eller forhindre en forurening bedst. Mindstekrav har vi sagt ja

[Annette Just]

til, men vi vil have, at der skal være fælleskrav og ikke særkrav for Danmark.

Jeg er nødt til at stoppe.

Formanden:

Ja, det er man, når taletiden er udløbet.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Nu er det ikke første gang, at hr. Kent Kirk ligesom bebrejder os, at vi siger, at Det Konservative Folkeparti mere eller mindre går ind for de forenede stater; det har hr. Kent Kirk så kraftigt opponeret imod.

Som lærer og underviser i samfundsfag har jeg brugt »Håndbog i dansk politik«, og i år-gang 1991 står bl.a.:

»Partiet støtter memorandummet af 3. oktober 1990 og dagsordenen af 25. oktober 1990. Partiet har hele tiden haft som et langsigtet mål, at EF-samarbejdet skal udbygges i retning af Europas forenede stater.«

Det er udtrykt af Det Konservative Folkeparti, dets sekretariat og dets folketingsmedlemmer, og jeg går så ud fra, at man er enig med CD, der netop har udtrykt det samme. Jeg kunne også nævne andre, f.eks. Det Radikale Venstre, der tidligere var modstander af en union, skriver man i bogen, men nu accepterer man det altså.

Jeg kunne blive ved, men det var for ligesom at gøre helt klart, at hr. Kent Kirk åbenbart ikke ved, hvad hans eget parti står for.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil kun gentage to af mine spørgsmål. Det ene er om miljø. Nu har jeg siddet og læst alle siderne i Fremskridtspartiets papir, og det er jo åbenlyst, at alt, hvad der foreligger om miljø i EF, nedgøres totalt. Man skal ikke have et ordentligt miljø-samarbejde, man siger f.eks. advarende, at alt det, vi har oplevet i Danmark i de sidste 10-15 år inden for miljø-området, er kommet til EF, og at det slår hårdt igennem i EF. Jeg har altså forstået, at det ikke er en ros til handlingsprogrammet, men et skræmmebillede: EF kunne måske blive lige så godt som Danmark. Sådan er tonen, og jeg vil spørge, om det er meningen.

Det andet er, om Fremskridtspartiet mener, at Danmark skal frasige sig devalueringsinstrumentet; det må vi have et klart svar på.

Hvad Fremskridtspartiet ønsker efter et nej, kan jeg godt selv regne mig frem til, nemlig et indre marked uden regulering og uden nogen politisk overbygning overhovedet. Jeg må derfor sige, at det så også er stjerneklart, hvorfor der må blive stor forskel på Fremskridtspartiets og SF's konklusion af denne debat.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Til fru Annette Just og til hr. Jan Kørpe Christensen: Nu har jeg været med i den konservative EF-debat siden 1979, så jeg tror nok, jeg ved, hvordan den er forløbet, og jeg tror heller aldrig, jeg nogen sinde har været i tvivl om, hvor De Konservative har stået i forhold til EF. Det Konservative Folkeparti har altid sagt, at vi ikke ønsker at sammenslutte staterne, men vi ønsker at forene befolkningerne på de områder, hvor de har fælles interesser. Til forskel fra Fremskridtspartiet tror vi, at der er mange områder, hvor vi europæiske befolkninger kan samarbejde endnu mere, end vi gør i dag. Vi er fuldstændig uenige med Fremskridtspartiet, når det ikke vil samarbejde på miljøområdet, på arbejdsmiljøområdet, på det forsvarspolitiske område, ikke tilstrækkeligt på det økonomisk-monetære område, osv., så der er en stor forskel på det, Fremskridtspartiet står for, og det, som Det Konservative Folkeparti står for.

Vi er glade for, at det europæiske samarbejde nu udvikler sig. Vi kan være lidt bedrøvede over, at vi ikke kan deltage fuldstændig på lige fod med de andre, men det har vi accepteret med Edinburgh-afgørelsen, og det overordnede synspunkt, vi nu kæmper for, er at få et ja den 18. maj, så vi sikrer Danmarks medlemskab af EF; for vi er overbeviste om, at får vi ikke et ja den 18. maj, er vores medlemskab i fare.

Formanden:

Fru Annette Just for en kort bemærkning, og så tror jeg, at ingen vil have noget imod, at jeg herefter lader den næste taler i ordførerrækken få ordet.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er utroligt, hvad man skal høre, før ørene falder af. »Nej« får jeg at vide. O.k.

[Annette Just]

Med hensyn til miljøpolitikken undrer det mig, at hr. Gade er meget oprørt over at få at vide på skrift, at Fremskridtspartiet går imod, at Danmark går enegang ved at sætte miljøkraverne så højt, at det ikke bliver muligt for dansk industri at producere til fornuftige priser. Vi har hele tiden sagt, at fordi forureningen går over grænserne, er EF-retningslinier det eneste fornuftige, og det ved hr. Gade lige så godt som jeg.

Både hr. Gade og nu også hr. Kent Kirk talte om, at Fremskridtspartiet vil frasige sig ethvert instrument til devaluering, men det er altså ikke så meget andet end det, som alle andre partier har gjort i dette Folketing. Vi har sagt, at vi kan se det fornuftige i at fastlåse valutæerne, men vi vil ikke gå med over i den tredje fase til en enhedsvaluta; det tror jeg nok jeg brugte mindst to eller tre af de sidste debatter op til 2. juni på.

Vi går altså ind for et økonomisk samarbejde, men vi går ikke ind for en enhedsvaluta. Det er vi i øvrigt ikke de eneste der ikke gør, hvis man går uden for landets grænser.

Hr. Kent Kirk sagde, at vi gik imod forsvarssamarbejde. Jeg vil godt vove den påstand, at vi er de største tilhængere og fortalere for et reelt forsvarssamarbejde, således som vi har haft det i så mange år i NATO, men det NATO-samarbejde, som har sikret freden i Europa, vil hr. Kent Kirk altså bare sætte over bord.

Peter Duetoft (CD):

Jeg synes, at der under debatten i dag har været en undertone mellem tilhængere og modstandere, som ikke har været så rar. Jeg synes, at det er ubehageligt, at Fremskridtspartiet har hevet den form for debat frem med at stille sig op og fortælle, hvem der er ærlig, og hvem der ikke er ærlig. Det er ikke noget, der fremmer dialogen, og det er i hvert fald slet ikke noget, der øger befolkningens tillid til Folketinget; men det er nok heller ikke meningen fra Fremskridtspartiets side.

Vi er tilfredse med, at de 7 partier har fundet sammen i betænkningen, og jeg vil godt starte herhjemme med at gøre et par enkelte bemærkninger til det, der står i betænkningen om ændringerne af vores egen arbejdsgang.

Vi er meget tilfredse med, at man nu inddrager fagudvalgene. Det er en tanke, vi har haft i adskillige år, og det er dejligt, at det nu bliver

til noget, og vi håber, at det kommer til at virke.

Men endnu vigtigere er næste punkt, nemlig at man nu efter markedsudvalgsmøderne offentliggør, hvilke mandater der faktisk er givet af hvem. Det kan være, at vi så kan komme det til livs, vi har set med, at i al fald et enkelt parti i den grad har optrådt EF-venligt uden for Markedsudvalget, men har stemt imod det ene efter det andet mandat i Markedsudvalget. Det bliver en flot afsløring af Fremskridtspartiet, der kommer, når vi nu er nødt til at offentliggøre, hvem der er gået ind for hvilke mandater, for hvis vi kunne få udleveret en statistik for de hidtidige møder, er kendsgerningen, at det mest EF-negative parti, der overhovedet findes i Markedsudvalget, er Fremskridtspartiet. Man har bare aldrig kunnet tale åbent om det, fordi vi har haft tavshedspligt, men den bliver altså hævet på dette ene punkt, og udvalgets formand skal have tak, fordi han har været med til at sørge for, at den ordning går igennem; det bliver sandhedens dag for Fremskridtspartiet og dets såkaldte EF-tilhængere.

Vi er også tilfredse med, at der bliver mere debat i folketingssalen, for dermed får vi en chance for at fortælle, at EF-politikken også er hjemmepolitik, at den er indenrigspolitik i Danmark; det er ikke udenrigspolitik.

Endelig er der forslaget om EF-rådet, som jeg ikke skal lægge skjul på ikke har vakt den vildeste sympati hos mig og CD, men vi accepterer det, og vi ønsker da også initiativtagerne held og lykke med det og håber, at det ikke bliver den narresut, som vi er bange for at det godt kan blive. Lad os så prøve det.

Hr. Kent Kirk sagde tidligere i dag, at Fremskridtspartiet ikke kunne stille sig op efter Edinburgh-aftalen og sige en række af de ting, det har sagt før. Jeg må sige, at jeg har ingen illusioner i den retning, jeg er ret sikker på, at facts overhovedet ikke har nogen som helst indflydelse på, hvad Fremskridtspartiet kunne drømme om at sige, og jeg synes, at det fremgår ganske tydeligt af det betækningsbidrag, som Fremskridtspartiet har lavet, hvor man jo må undre sig lidt over, at et parti, der er imod offentlige udgifter, rent faktisk får trykt sin valgpropaganda – 33 sider – i en betænkning, der nu skal uddeles i adskillige hundredtusinde eksemplarer på Folketingets regning, det er en god måde at udnytte det offentlige system

[Peter Duetoft]

på, som Fremskridtspartiet dermed har sat i værk.

I betænkningen hedder det bl.a., at Unions-traktaten kan betegnes som bureaukratisk og centralistisk, at det er en afgivelse af den suveræne ret til nationale afgørelser på nær sagt alle områder undtagen kirkepolitik, at sige ja til Unionen er at sige ja til delstaten Danmark, mens et nej til Unionen er et ja til nationen Danmark.

Det var vel nok smukt. Er der to, der står sammen i dansk politik, er det fru Annette Just og hr. Jens Peter Bonde, for det er nøjagtig, hvad jeg har hørt hr. Jens Peter Bonde sige på møde efter møde, men det er bare ikke sandt. Det er ikke mere bureaukratisk, for Europa-Parlamentet får kontrol med bureaukratiet, det er ikke mere centralistisk, for Maastricht-traktaten er mere decentral end Romtraktaten, det er ikke en afgivelse af den suveræne nationale afgørelse på nær sagt alle områder, for rent faktisk er der, som hr. Kent Kirk tidligere har nævnt, den ene paragraf efter den anden, hvori nærhedsprincippet og nationernes egen beslutning bliver understreget, og det dér med ja til delstaten Danmark siger jo meget i sig selv, men sandheden er, at hvis Fremskridtspartiet vil tale sandt, får det voldsomme problemer i denne kampagne, for så kan de ikke længere rende rundt med alle deres påstande om folkepensionen og ikke, som de gør i betænkning-bidraget, påstå, at den danske kultur nu skal harmoniseres med alle de andre landes kulturer, for rent faktisk står der, at kulturpolitik ikke er fælles, og rent faktisk er der ingen siden 1960'erne, der har troet, at man kunne harmonisere de europæiske folks kulturer. Det er en tankegang, der blev forladt i 1960'erne, og som næsten alt andet, Fremskridtspartiet beskæftiger sig med, ligger det årtier tilbage, og det meste er forældet; det gælder også deres EF-politik.

Så stillede fru Annette Just sig op og sagde, at der var folk ude i Europa, der er enige med Fremskridtspartiet, og hiver så nygaullisterne i Frankrig frem – jeg siger velbekomme! Man kunne også have hevet Le Pens folk frem, Schönhubers folk frem, eller hvem man nu havde lyst til at være sammen med, men sandheden er jo, at de mennesker, som Fremskridtspartiet er så glad for går rundt og siger det i Europa, er dem, der vil det stik modsatte

af det, som var svaret på et par verdenskrige i Europa, og det skal jeg vende tilbage til om et øjeblik.

Jeg vil gerne give hr. Kent Kirk ret i, at dette også er et spørgsmål om det danske medlemskab af EF. Efter vores opfattelse vil et nej den 18. maj 1993 føre til, at vi – ikke er tvunget, men af moralske, politiske og logiske grunde – må sige farvel og tak til det samarbejde, vi er i, for man melder sig nu engang ikke ind i en forening, hvis formålsparagraf man kender, for så et stykke tid efter at sige, at man for resten ikke var enig i formålsparagraffen, og så forhindre dem, der har lavet foreningen, i at gennemføre det, de har dannet den for. Det er ikke hæderligt, og derfor skal man vide, at svaret på det er altså de gamle nejsigeres svar, og at Danmarks forhold til EF bliver sat på spil.

Så vil jeg godt vende tilbage til noget, som hr. Pelle Voigt sagde. Hr. Pelle Voigt udtalte, at Maastricht-komplekset var en syg idé – jeg tror, at det er nogenlunde korrekt citeret – og fru Annette Just har jo den ene gang efter den anden her stillet sig op og angrebet dette som nærmest det store onde dyr i åbenbaringen. I øvrigt har fru Annette Just ikke hørt efter, hvad Polen, Tjekkioslovakiet og Ungarn faktisk har sagt, for det er ukorrekt, at det er det indre marked, de vil ind i. De vil ind i Maastricht-aftalen, og hvis fru Annette Just er i tvivl om det, kunne man spørge i diverse hovedstæder, for det er altså den, man har bedt om at blive medlem af, og det er det, man satser på og er ked af at Danmark har sagt nej til.

Men tilbage til hr. Pelle Voigt og fru Annette Just, der i denne sag er enige. Når vi skal have tredje behandling om en uge, bliver det en endnu længere og større debat – de store europæiske og antieuropæiske taler – og jeg er sikker på, at det vil blive afspejlet, at der er en grundlæggende uenighed om, hvorvidt integrationen var svaret på de problemer, Europa havde skabt efter Første Verdenskrig og Anden Verdenskrig, eller om der var et andet svar.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at for CD var EF svaret. De nationale stater i Europa havde igennem starten af dette århundrede bekæmpet hinanden i den ene blodige fejde efter den anden, og efter Anden Verdenskrig var der kloge mennesker med Schuman, Monnet, Churchill og Adenauer i spidsen, som mente,

[Peter Duetoft]

at det vel måtte kunne gøres på en anden måde, og den anden måde var EF. Det, at man tvinger gamle fjender i Europa til at tale sammen i stedet for til at kæmpe mod hinanden, tror vi altså også i dag er svaret på Europas problem. Derfor tror vi, at hvis integrationen sættes i stå nu, vil alternativet blive et blodigt, nationalistisk Europa, som vi ikke lige i øjeblikket har og forhåbentlig aldrig får brug for, og integrationen kan ikke kun styres af handel, for handel har ikke vist sig at skabe fred, men den politiske integration i Europa, der sker og hele tiden er sket siden EF's stiftelse, er svaret.

Når bl.a. fru Annette Just siger, at det ikke gør noget, at det bliver et nej til Maastricht, for så har vi Europa med det indre marked, som det var før – og jeg er i øvrigt enig med hr. Gade i, at det vil blive junglelovens Europa, hvor man kan udkonkurrere hinanden på de mest bestialske måder – kan man godt synes det, hvis man er superliberalist og nærmest anarkist som fru Annette Just, men det er ikke den slags samfund, vi andre ønsker.

Til fru Annette Justs filosofi, at når vi nu vender tilbage til Europa og EF før Maastricht, bliver alt som før, må jeg sige, at efter vores opfattelse ser fru Annette Just klart bort fra de psykologiske faktorer i det.

Når man har investeret drømme og forhåbninger, arbejde og kompromis i troen på, at man kan gå tættere sammen på en loyal og effektiv måde, og det hele så pludselig ikke bliver til noget, rammer skuffelsen altså ikke bare det projekt, man var i gang med, men slår tilbage til det, der var før. Det vil betyde, at England, Frankrig og Tyskland vil begynde at konkurrere med hinanden i det tidligere Østeuropa og Sovjetunionen, at man i den jugoslaviske borgerkrig risikerer, at tyskerne støtter kroaterne og franskmændene serberne. Det kommer de nok ikke i krig af, men der vil opstå en stigende konkurrence mellem de gamle stormagter i Europa, og det er den stigende modsætning, der på længere sigt vil føre til EF's sammenbrud og dermed til et gammelt nationalistisk opsplittet Europa anno 1914, og det ønsker vi ikke. Det kan være, fru Annette Just gør det, men jeg mistænker fru Annette Just for ikke at have tænkt så langt, og at hun ikke ønsker at vende tilbage til 1913-1914, men mangler konsekvens i sin tankegang.

Derfor må jeg sige, at det var helt, helt bevidst, at CD i går på sit pressemøde udråbte Fremskridtspartiet som det parti, vi helst vil tage slagsmålet med i den kommende kampagne, for vi tror, at en lang række mennesker i Fremskridtspartiet med den såkaldte borgerlige holdning, som det parti har, og med den historiske erfaring, der dog er en række medlemmer i Fremskridtspartiet der har, fundamentalt er uenige i en tilbagevenden til et Europa, som det var i begyndelsen af dette århundrede, og jeg er blevet bekræftet i det, for jeg har haft problemer med at finde fremskridtsfolk, der ville diskutere med mig rundt omkring i landet – ikke fordi de ikke ønskede at møde mig, men fordi de var enige med mig, og det er jo altid ubehageligt at skulle diskutere med en modstander, man er enig med, men det klarer fru Annette Just og jeg så nok andre steder, har jeg opdaget, og det er glimrende.

Det er den fundamentale tro på integrationen som et middel, der måske i virkeligheden skiller os alle sammen mest fra hr. Pelle Voigt og fru Annette Just, og det er den langsigtede debat, jeg så håber vi også kommer til at få i kampagnens løb, så det ikke alt sammen bliver løgnagtige historier om bananer og skæve agurker, og hvad det ellers hedder alt sammen, som Fremskridtspartiet yndede at føre frem i sidste valgkamp.

Jeg behøver vel ikke at sige til nogens orientering, men gør det alligevel for god ordens skyld, at CD ikke agter at stemme for Fremskridtspartiets ændringsforslag til dette lovfor-slag.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Blot for at sikre mig, at det ikke skal stå uimodsagt, vil jeg gøre hr. Peter Duetoft opmærksom på, at Fremskridtspartiet ikke har sagt en eneste lyd om skæve bananer og agurker under den sidste folkeafstemningsvalgkamp. Det var desværre et andet parti, nemlig De Konservative, der kom frem med de skæve agurker; det var faktisk ikke os. De skæve agurker blev uddebatteret i 1972 eller deromkring, men det er måske det niveau, hr. Peter Duetoft ønsker debatten på, for en del af det, hr. Peter Duetoft sagde, tydede på, at Fremskridtspartiet i sine indlæg i dag bare havde talt om at bombe Europa tilbage til omkring 1913-1914.

[Annette Just]

Vi har talt om, at det, vi ønsker, er at give EF med det indre marked, der startede 1. januar 1993 – det er 2½ måned siden – en chance, og jeg er ret overbevist om, at hr. Peter Duetoft er helt opmærksom på, at i det indre marked har vi talt om alle disse ting. Vi har talt om, hvordan man sikrer befolkningerne, hvordan man sikrer miljøet, hvordan man sikrer, at der ikke bliver skævvridning i Europa – det er de ting, der ligger i det indre marked – men ikke desto mindre har hr. Peter Duetoft det vovemed at stille sig op her og sige, at Fremskridtspartiet faktisk ønsker os helt ud af EF. Vi har været de største tilhængere af det EF, der lige er startet, og vi påstår, at hvis Danmark siger nej til Unionen, bliver den ikke til noget, og derved får vi chancen for, at EF med sit indre marked kommer til at fungere efter hensigten, nemlig som en dynamo i Europa.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg skal bare stilfærdigt konstatere, at jeg havde ret i, at Fremskridtspartiet øjensynlig ikke aner, hvad det EF-samarbejde, som vi sagde ja til i 1972 og ja til i 1986, omhandler. At stille sig op her og hævde, at EF-samarbejdet kun har været det indre marked, kan vel enhver, der bare gider læse papirerne og traktaterne, i alt fald se er galimatias i en grad, som man sjældent hører fra denne talerstol.

Jeg må sige til fru Annette Just, at hvis det bliver et dansk nej, kan det godt være, at Unionen ikke bliver til noget, men forskellen på fru Annette Just og mig er, at fru Annette Just vil glæde sig, mens jeg vil se med skræk på det, for alternativet til Unionen er kaos: et sammenbrud i EF-samarbejdet og en nynationalistisk bølge i Europa; den kan Fremskridtspartiet så glæde sig over. Nu ved jeg godt, at fru Annette Just og Fremskridtspartiet så gerne vil lukke Danmarks døre og bygge mur om Danmark – ingen flygtninge, ingen indvandrere og ikke noget som helst – men fru Annette Just glemmer bare, at lige meget hvor stærkt Fremskridtspartiet forsøger at hævde, at Danmark er en ø i Europa, der kan isolere sig fra, hvad der ellers sker på vort kontinent, lige meget om fru Annette Just så gentager det 100 gange fra denne talerstol, er det en kendsgerning, at hvis det går galt i Europa, går det også galt for Danmark. Vi kan ikke bare lukke os ude og

være en ø, hvor vi kan hygge os i smug, som fru Annette Just ønsker, og det er den grundlæggende fejl, fru Annette Just begår i sin såkaldte analyse.

Formanden:

Fru Annette Just for en kort bemærkning, og så glæder jeg mig til at give ordet til den næste ordfører.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Fremskridtspartiet har aldrig og vil aldrig bede om, at Danmark bliver til en lukket ø i Europa. Fremskridtspartiet har hele tiden talt for et EF som en dynamo, og hvis hr. Peter Duetoft vil lytte meget nøje efter, så siger jeg ikke, at det indre marked er EF, jeg siger *med* det indre marked. Der er ikke tale om, at vi kommer ud i et kaos, men det alternativ, hr. Peter Duetoft vil have, er et inferno.

Elisabeth Arnold (RV):

Når 7 ud af Folketingets 8 partier er enige om et betækningsbidrag til andenbehandlingen af dette lovforslag, er det selvfølgelig, efterhånden som tiden går, svært at variere skænderierne her fra talerstolen, og der er gået over 2 timer med denne debat.

Det Radikale Venstre er godt tilfreds med det betækningsbidrag, vi er medforslagsstiller og medforfattere til, og vi er glade for den detaljeringsgrad, der er kommet i forbindelse med Markedsudvalgets nye arbejdsform. Vi er glade for, at der bliver mulighed for at debattere med journalister umiddelbart efter møderne, og at der bliver mulighed for at offentliggøre mandater; det er noget, som vi i høj grad har savnet i Markedsudvalget, og jeg tror også, der er store kredse af befolkningen, der har savnet en sådan åbenhed. Vi er også tilfredse med, at der skal være et EF-råd; vi har måske ikke den helt store tiltro til, at det kan flytte kæmpestore grænsepæle, men vi tror, der er et behov i befolkningen for at få denne mulighed for at få hørt også andre grupper end dem, der lige er repræsenteret i Folketinget.

Så vil jeg gå over til ændringsforslagene, som Fremskridtspartiet som det eneste parti har stillet til lovforslaget. Det er jo påfaldende, at Fremskridtspartiets synspunkt er, at Edin-

[Elisabeth Arnold]

burgh-afgørelsen er fuldstændig overflødig, og at det, der skal stemmes om, selvfølgelig igen er Maastricht-traktaten.

Indledningsvis vil jeg sige, at der selvfølgelig er en grundlæggende forskel på det, Fremskridtspartiet mener et nej til Edinburgh-afgørelsen vil kunne afføde, og det, vi frygter. Vi mener ikke, det er demokratisk, at Danmark skal bestemme, hvad befolkningerne i Irland, Frankrig, Holland og Belgien skal foretage sig i fremtiden. Vi mener, det er helt rimeligt, at Danmarks befolkning bestemmer, hvad Danmark skal foretage sig i fremtiden, og hvorledes Danmarks stilling til de øvrige EF-lande skal være. Men vi mener ikke, det er rimeligt, at den danske befolkning skal nedgøre den irske befolknings stillingtagen ved en folkeafstemning, der fandt sted i sommeren 1992. Det er simpelt hen udemokratisk, og derfor forstår jeg ikke Fremskridtspartiets let hoverende bemærkning om, at hvis det bliver et nej til Edinburgh-forliget, falder det hele på gulvet. At sige »hurra, nu kan vi få det hele til at ramle, og det var da herligt« synes jeg er en sølle målsætning at have for sit arbejde her i Folketinget; det synes jeg er en ualmindelig destruktiv holdning. Hvis der er andre lande i Europa, som ønsker at gå videre i samarbejdet, skal vi ikke forhindre det. Så må vi høfligt og bukkende sige: O.k., det ønsker Danmark ikke at være med til. Så må vi trække os ud af samarbejdet; det må være den eneste rimelige konsekvens.

Når det er vigtigt at få Edinburgh-forliget med – og af samme grund stemmer vi naturligvis imod ændringsforslagene fra Fremskridtspartiet – er det, fordi der i Maastricht-traktaten var indbygget nogle usikkerheder og nogle senere afgørelser, især vedrørende den tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union og forsvarssamarbejdet. Det vil sige, at mange modstandere i 1992 med god ret kunne sige: Åh, dette her fører lige lukt til det fælles forsvar, det fører lige lukt til den fælles mønt. Og vi kunne nok så mange gange sige: Jamen det skal vi stemme om senere. Men nej, det blev anset for at være et meget, meget vigtigt punkt for mange nejsigere i 1992. Og nu har det pludselig slet ikke nogen betydning, for det stod der jo allerede i 1992, så der er ingen grund til at lægge vægt på det nu. Jo, det er der, for det var dér, den afgørende forskel mellem den danske vælgerbefolkning og politikerne var;

det var dér, den afgørende mistillid opstod i løbet af kampagnen 1992. Folk troede simpelt hen ikke på, at vi kunne modstå presset senere, når der skulle besluttes om den fælles mønt, om det fælles forsvar.

Derfor betyder Edinburgh-aftalen, at vi i virkeligheden tager forskud på de to folkeafstemninger, som skulle finde sted senere. Vi meddeler allerede nu, at vi ikke deltager i den fælles mønt, vi meddeler allerede nu, at vi ikke deltager i det fælles forsvar. Det er en væsentlig forskel mellem Edinburgh-aftalen og Maastricht-traktaten, og det er i meget høj grad et anliggende mellem de danske vælgere og det danske Folketing. Derfor er det pinende nødvendigt, at denne afgørelse også kommer ud til folkeafstemning.

Om en af de andre ting, om unionsborgerskabet, er det blevet sagt, at der her alene er tale om en klargøring af det, der stod i Maastricht-traktaten. Jamen den klargøring var fremtvunget af Fremskridtspartiets fuldstændig uansvarlige og uanstændige propaganda op til afstemningen i 1992. Fremskridtspartiet gik ud med åbne øjne og påstod, at dette var det samme som et statsborgerskab, at den danske folkepension nu ville blive tilgængelig for alle Europas borgere osv. osv. Det var med til at så tvivl hos mange vælgere, og det var selvfølgelig også en af grundene til, at vi blev nødt til at få denne klargøring fuldstændig krystalklart med i Edinburgh-aftalen. Fremskridtspartiet var selv med til at nære den mistillid, som desværre kom til udtryk ved afstemningen.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi fra Det Radikale Venstres side er meget interesseret i at få et stærkere samarbejde også på overnationalt plan om både miljø, arbejdsmiljø og kultur, som det bliver nævnt i Maastricht-traktaten, eller rettere sagt den undtagelse fra det indre markeds regler, som er nævnt i Maastricht-traktaten.

Det har også været nævnt, at det er ikke at tage afstemningsresultatet højtideligt. Det blev et nej den 2. juni 1992, hvorfor skal man så overhovedet have en ny afstemning? Det er såre enkelt: Nejet viste, hvad danskerne ikke vil. Det er pinende nødvendigt, at vi herinde finder ud af, hvad danskerne vil. Vi skal have en ordening med de andre medlemslande, vi er i forening med. Det kan ikke nytte noget, vi bare

[Elisabeth Arnold]

siger, at der er noget, vi ikke vil. Javel, det er der da. Fremskridtspartiet sagde nej, og det gjorde forskellige andre partier også på det tidspunkt, men de var jo ikke enige om, hvad de så ville bagefter. Hvad er det så for en konstruktion, man skal arbejde med bagefter? Det er der jo ikke enighed om, der var jo vild uenighed om det. Fremskridtspartiet ville blokere det hele, andre partier var så fornuftige at sige: Hvis det bliver et nej, forlanger vi det og det og det og det. O.k., så går vi i gang med forhandlinger om det. Det er vores ansvar at finde ud af, hvad danskerne vil, det er vores ansvar at lægge modeller frem, som den danske befolkning kan stemme ja til; det er ikke for os målet i sig selv at frembringe kaos og blokeringer.

Jeg skal ikke sige så meget mere; der er sagt mange ord i denne debat allerede. Vi får også chancen igen ved tredjebehandlingen, og så selvfølgelig når vi i maj måned går ud og anbefaler at stemme ja til Edinburgh-aftalen. Jeg skal blot sige, at jeg synes, Fremskridtspartiet har trådt sig selv gevaldigt over tærerne i mange af deres beskrivelser i betækningsbidraget; det drejer sig både om devalueringsinstrumentet, om miljøafsnittet og i forhold til at afgøre de andre landes fremtid. Jeg synes, der er meget godt stof i Fremskridtspartiets betækningsbidrag, som vi andre kan bruge imod Fremskridtspartiet, når vi skal ud og holde møder i begyndelsen af maj måned.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne takke fru Elisabeth Arnold for særlig én bemærkning – jeg tror ikke, den var ment på den måde, som jeg nu bruger den. Fru Elisabeth Arnold sagde: Fremskridtspartiet vil blokere det hele.

Hvis fru Elisabeth Arnold mente hele Den Politiske Union, har fru Elisabeth Arnold så ganske fuldstændig ret. Vi vil meget gerne animere den danske befolkning til at blokere for en politisk union, der vil ødelægge det EF-samarbejde, som endelig er ved at komme godt i gang.

Fru Elisabeth Arnold synes, det er utroligt, at Danmark tager enstemmighedsprincippet alvorligt. Vil det så sige, at De Radikale heller ikke tager enstemmighedsprincippet alvorligt på nogen af de andre punkter? Enstemmighed

betyder én for alle og alle for én. Hvis vi alle skriver under, gælder det jo hele vejen igennem. Men jeg kan forstå, at fru Elisabeth Arnold er villig til på Det Radikale Venstres vegne at sige, at alt, hvad der hedder enstemmighed, også i Maastricht-traktaten, skal fjernes. Jeg tror nok, det er nye toner fra Det Radikale Venstre.

Men i alle tilfælde vil jeg love for, at dét vil vi også bruge i vores kamp imod Det Radikale Venstre.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Når man har et sæt vedtægter for en forening, retter man sig efter de vedtægter. Og det er klart, det gør vi i alle de paragraffer, hvor det handler om enstemmighed. Det drejer sig om skattepolitikken, om afgiftspolitikken, om andre områder, hvor der er enstemmighed. Det går vi varmt ind for.

Dette her drejer sig om, at hvert enkelt medlemsland skal tiltræde et nyt sæt vedtægter. Hvis Danmark ikke kan tiltræde disse nye vedtægter og de andre gerne vil, har vi et problem. Vi har det problem, at vi skal finde ud af, hvilken konstruktion vi så kan tilbyde Danmark at være med i sammen med de andre.

Jeg mener, og det vil jeg fastholde – og dér er vi formentlig grundlæggende politisk uenige, fru Annette Just – at det er udemokratisk, at de danske vælgere skal omgøre f.eks. de irske vælgeres beslutning.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jo, men jeg forstår da så glimrende, at fru Elisabeth Arnold synes, det er udemokratisk, at vi skal kunne omgøre, at danske skattekrøner skal gå til bl.a. de irske bønder, og hvem det ellers er, der skal have de store strukturfonde, som ligger i Maastricht-traktaten, og som vi diskuterede under førstebehandlingen af dette lovforslag.

Fremskridtspartiet går ind for, at hvis man har et sæt vedtægter, skal de også overholdes. Og i Romtraktatens vedtægter står der, der skal være enstemmighed, hvis man ønsker at ændre dem. Det var i virkeligheden det, som fru Elisabeth Arnold sagde: at fru Elisabeth Arnold, som repræsenterer Det Radikale Ven-

[Annette Just]

stre, ikke ønsker at overholde de vedtægter, fordi hun synes, at det er udemokratisk.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Annette Just! Jeg synes ikke, vi skal bringe strukturfondene og den irske folkeafstemning ind på den måde. Fru Annette Just antyder, at det var af rent økonomiske grunde, at irerne stemte ja. Det tror jeg ikke fru Annette Just har noget som helst belæg for at udtale sig om. Så kunne man med samme ret sige, at alle de danskere, der stemte nej, gjorde det af én ganske bestemt grund. Det er der jo heller ikke noget som helst belæg for.

Hvis en forening vil have nye vedtægter og der er folk, der ikke kan tilslutte sig disse nye vedtægter, bør de selvfølgelig overveje i deres sjæls inderste, om de overhovedet hører hjemme i den forening.

Formanden:

Jeg synes, at debatten i høj grad er begyndt at gå i tomgang, og så har formanden den ret at sige: Skal vi ikke standse de korte bemærkninger?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg lover at gøre det ganske kort.

Blot én ting. Hvis man ikke kan få lov at udtale sig om, hvad man regner med der kan være irernes grund til at stemme ved en folkeafstemning, er der vel heller ikke nogen i dette Folketing, der drømmer om at forklare, hvorfor danskerne stemte nej til Unionen. Ikke desto mindre har jeg oplevet syv partier, som har udtalt sig om grundene til, at danskerne sagde nej; derfor tør vi gå ud og botanisere i det.

Lysholm Christensen (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side ønsker vi også at udtrykke tilfredshed med, at de syv af Folketingets partier har afgivet en fælles betænkning om de tre lovforslag, som skal vedtages forud for afstemningen den 18. maj. Det lover godt for den oplysningskampagne, der skal køre i tiden forud for afstemningen, at et så stort flertal i denne betænkning er enig om at anbefale et ja den 18. maj.

Det er også glædeligt, at vi er enige om, at der i forhold til afstemningen den 2. juni sidste år nu foreligger et nyt grundlag. Vi er enige om, at der er noget nyt at stemme om, og det nye grundlag skaber altså klarhed på en række punkter, en klarhed, som var nødvendig for en del af Kristeligt Folkepartis tillidsfolk og vælgere. Jeg tænker på den del af partiets vælgere, som anbefalede et nej, sidste gang vi stemte.

Klarheden er bragt til veje på fire væsentlige punkter. Det er for det første spørgsmålet om fælles mønt og en central bank. Vi siger allerede nu, at det ønsker vi ikke at deltage i. Det er ikke en afgørelse, vi udsætter til senere, vi meddeler det allerede nu. For det andet er det et nej til fælles forsvarspolitik og til medlemskab af Vestunionen. Også det er en udmærket klargøring, som er medvirkende til, at vi i partiet kan anbefale et ja. Unionsborgerskabets indhold er også klarlagt. Nu er det helt tindrede klart, at dette unionsborgerskab ikke træder i stedet for et statsborgerskab. Også det er til beroligelse for en række bekymrede borgere. Og endelig er der en afklaring med hensyn til det retlige samarbejde, som vi også lægger vægt på at vi har fået beskrevet tilfredsstillende.

Dertil kommer så præcisering af nogle grundlæggende principper om åbenhed, nærhed og demokrati, som er væsentlige. I den sammenhæng er den nye praksis i vores Markedsudvalg jo et flot element. Den vedtagne praksis er en naturlig konsekvens på det hjemlige plan, for når vi kræver åbenhed i Ministerrådet, er det helt naturligt, at vi går foran i vort eget Markedsudvalg og skaber mere åbenhed om det, der sker dér. Så vi er glade for at kunne tilslutte os de nye regler for arbejdet i Markedsudvalget, således at fagudvalgene kan indtages lidt nærmere i arbejdet. Udvalgene skal informeres om kommende sager, og der bliver mulighed for at indkalde til samråd. Det synes vi er en god nyskabelse.

Men vi er selvfølgelig lidt spændte på, hvordan det vil udvikle sig. Hvordan vil praksis blive? Vil det udvikle sig til en ny, stor arbejdsbyrde i underudvalgene? Vi må se, hvordan det udvikler sig, og hvis der bliver problemer med det, er det jo noget, der kan tages op igen.

Så er der etableringen af et EF-Råd med deltagelse også fra græsrodsbevægelser og andre. Det finder vi også er en udmærket nyskabelse,

[Lysholm Christensen]

selv om der kan være lidt uklarhed om, hvilke beføjelser der skal tillægges et sådant råd.

Dokumentcentralen er der helt klart behov for. Der er behov for at få oplysning ud til alle hjørner af vort samfund; derfor er det godt at få tingene samlet ét sted.

Så er der endelig de permanente pressemøder efter Markedsudvalgets møder, som jeg tror kan blive en spændende nyskabelse; det kan give betydelig mere åbenhed om møderne og lidt mere liv omkring denne sag.

Jeg skal klart og tydeligt afvise ændringsforslagene fra Fremskridtspartiet. Til trods for den store flid, der er lagt i de mange siders betækningsbidrag, kan man ikke ligefrem påstå, at teksten bidrager til større klarhed. Det er, som om man, når man nu har valgt et nej-standpunkt, også må finde en begrundelse herfor. Så skriver man disse mange sider for at få begrundet dette nej-standpunkt, selv om det ikke lykkes lige overbevisende hele vejen igennem. Andre ordførere har været inde på forskellige elementer i Fremskridtspartiets betækningsbidrag. Det vil jeg ikke gøre, for jeg tror, at den sag er uddebatteret.

Så jeg skal blot konkluderende sige en enkelt ting om unionsbegrebet. Jeg må sige, at jeg i modsætning til hr. Peter Duetoft er godt tilfreds med, at EF-samarbejdet også fremover skal respektere, at det er et samarbejde mellem tolv suveræne stater, der er tale om. Det er altså ikke en føderalistisk struktur, der er tale om, men det er klart og tydeligt præciseret, at det er tolv suveræne stater, der samarbejder. Det er jeg godt tilfreds med at vi har fået klarlagt. Der er altså ikke tale om et unionsspøgelse, som Fremskridtspartiet prøver at fremstille det. I de kommende måneder forestår der en pædagogisk opgave med at udrydde de misforståelser, der ligger omkring unionsbegrebet, og det bidrager vi gerne til i Kristeligt Folkeparti.

Pelle Voigt (SF):

Jeg var meget enig i de betragtninger, som fru Charlotte Antonsen kom med heroppefra, om, at det ville være godt, om vi under denne diskussion havde haft en mere grundlæggende diskussion om meningen med Traktaten om Den Europæiske Union og dens gennemførelse snarere end om alle de detaljer, der følger af den såkaldte Edinburgh-afgørelse.

Når vi alligevel kommer til at hæfte os voldsomt ved spørgsmålet om Edinburgh-afgørelsen, skyldes det jo, at vi her ved andenbehandlingen primært diskuterer nogle ændringsforslag fra Fremskridtspartiet, der går ud på at fjerne Edinburgh-afgørelsen som begreb fra den lovgivning, som et flertal i Folketinget beklageligvis synes at have tænkt sig at ville vedtage, og at netop denne Edinburgh-afgørelse på den anden side nu bliver fremstillet som det helt store columbusæg, der skal kunne løse det problem, at man i fuld alvor nu går ud til befolkningen og beder om en ny folkeafstemning om fuldstændig den samme europæiske unionstraktat, som befolkningen forkastede den 2. juni 1992. Derfor er det naturligvis nødvendigt at opholde sig ved denne Edinburgh-afgørelse.

Når jeg tager afstand fra en ratifikation af Maastricht-traktaten, gør jeg det, fordi jeg mener, at Maastricht-traktaten er en skadelig udviklingsretning for Europa. Det er en integration i dybden – her er jeg meget enig i, at vi har en uenighed i forhold til Centrum-Demokraterne og hr. Peter Duetoft – det er en integration i dybden, hvis formål ikke mindst har været at lave et nyt skel mellem de rige og de fattige lande i Europa, at lukke af, inden nedbrydningen mellem Øst og Vest, nedbrydningen af jerntæppet var en realitet, igennem en så dybtgående integration og så dybtgående økonomiske programmer, at der i øjeblikket vel kun er tre eller fire af EF's medlemsstater, der kan gøre sig håb om at være med i disse fantastier.

Hele den gamle tankegang, der ligger til grund for denne unionstraktat, mener jeg vi principielt bør afvise. Og det ville jeg også have ment, uanset om Danmark ikke havde forhandlet sig til undtagelser. Vi må i denne diskussion forholde os principielt til Europas fremtid og Europas skæbne, til spørgsmålet om krig og fred og ikke til, om der på nogle få, enkelte punkter gennemføres noget, som naturligvis er tidsbegrænsede undtagelser for Danmarks vedkommende.

Hvad angår Edinburgh-afgørelsen, synes jeg, det er dybt beklageligt at måtte fastslå, at vi har at gøre med et så tyndt – jeg vil ikke engang sige spindelvævstyndt – juridisk netværk, at det mest af alt fortjener betegnelsen et rent tågeslø. Og her må man sige fra. Jeg sy-

[Pelle Voigt]

nes, det er i orden, at et lille land bliver snydt i internationale forhandlinger. Det er sket igen og igen, og vi kan aldrig nogen sinde gardere os hverken som enkeltpersoner eller som nationer imod, at folk, der er større og klogere, end vi selv er, tager os ved næsen. Der er ikke noget umoralsk i at blive snydt af det britiske udenrigsministerium. Det er ikke umoralsk, når en lille mand bliver snydt af en smart ejendomsmægler eller en smart advokat til at bevæge sig ind i noget uføre, som han ikke kunne gennemskue, da han skrev under på den meget komplicerede juridiske aftale. Men for mig går grænsen dér, hvor fatter tager til marked og køber en trepattet ko – der er altså stadig ikke noget amoralsk eller forkert i det – men for mig går grænsen dér, hvor fatter så tager den trepattede ko og trækker den videre og forsøger at sælge den til en tredjepart med den påstand, at der er tale om en fuldblodshest. Her må vi stå af. Her må vi sige, at det kan man ikke lægge navn og rygte til.

Edinburgh-aftalen er, som det fremgår af de citater, jeg allerede tidligere under de korte bemærkninger har fremdraget i debatten, en aldeles mærkværdig konstruktion. Den er, som det er blevet fremstillet i det britiske Underhus, en afgørelse, der ligner en traktat, men ikke er en traktat, en afgørelse, der ikke er underskrevet og ikke skal ratificeres, der hverken ændrer Unionstraktaten eller nogen andre europæiske traktater, en traktat, der ikke har juridisk gyldighed ved EF-Domstolen, men derimod kan indbringes for Den Internationale Domstol i Haag. Det er en mærkelig fisk. Og det er ikke mindst en mærkelig fisk, al den stund at Maastricht-traktaten, som dette her jo til syvende og sidst handler om, har en artikel 219, hvori det hedder, at medlemsstaterne forpligter sig til ikke at søge tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne Traktat afgjort på anden måde end fastsat i Traktaten.

Vi har altså at gøre med det problem, at det, der er vedtaget her, i en EF-retlig sammenhæng befinder sig helt derude, hvor det er meget svært at få øje på noget i tågerne, som det den 19. februar 1993 blev udtrykt af den britiske minister, der har ansvaret på dette område, i Underhusets Komité for Europæisk Lovgivning, og jeg citerer:

»At have kaldt afgørelsen en traktat ville have antydnet, at dette instrument udgør en del af Fællesskabernes traktatstruktur, hvad det ikke gør.«

Alligevel står vi her med et indviklet system af tre forskellige lovforslag, hvori det f.eks. i bemærkningerne til lovforslag nr. L 176 hedder, og jeg citerer:

»Det foreslås endvidere, at Edinburgh-afgørelsen nævnes i § 4 i tiltrædelsesloven af 1972. Virkningen heraf er, at Edinburgh-afgørelsen optages i den liste over traktater m.v., der udgør grundlaget for Danmarks medlemskab af EF.«

Men se, det interessante er, at vi i dette land kan vedtage stort set, hvad det skal være, uden at være beslutninger og det, vi finder ud af, nødvendigvis har nogen som helst retlig gyldighed over for EF-Domstolen, som er det afgørende instrument i denne forbindelse.

Og spurgt om disse forhold og disse sammenhænge forklarede den tidligere omtalte Tristan Gerald Jones da også sine kolleger i Underhuset den 19. januar 1993, og jeg citerer:

»Hvad danskerne så at sige har købt på markedspladsen, og hvad det er eller ikke er, forekommer mig at være noget, danskerne selv må afgøre.«

Meget kortere og klarere kan man ikke udtrykke det dilemma, der ligger i at gå ud og prøve at sælge Maastricht-traktaten til den danske befolkning ved hjælp af det tågeslør, som Edinburgh-aftalen udgør. Unionsborgerskabet er fastholdt fuldstændig uændret. Kun Den Europæiske Domstol ved, hvilke forpligtelser unionsborgerskabet indebærer for den enkelte, og det er heller ikke muligt for en borger at frasige sig unionsborgerskabet uden at opgive sit nationale statsborgerskab.

Vi har allerede diskuteret spørgsmålet om den tredje fase i ØMU'en, hvor det stod klart, at Danmark kunne beslutte, om vi ville være med eller vi ikke ville være med, i kraft af den protokol, der var knyttet til Maastricht-traktaten. Spidsfindigheder om, hvorvidt man skal sige til eller fra i denne forbindelse, synes jeg ikke er interessante.

Derimod indrømmer jeg – og jeg synes, det er vigtigt – at der er en aftale om, at folkeafstemninger skal indgå ved ændringer i det grundlag, vi taler om.

[Pelle Voigt]

Det står fast, at Danmark er fuldt ud bundet af EF's forsvarspolitik og har pligt til at støtte den, men det er også sådan – og sådan har det hele tiden været ifølge Maastricht-traktaten – at vi ikke kan deltage i udarbejdelse eller gennemførelse af en fælles forsvarspolitik, så længe vi ikke er medlem af WEU, og Danmark forpligter sig til at vige formandspladsen i enhver forhandling, der kan berøre forsvarspolitiske spørgsmål i andre unionsorganer. Det kan blive en meget vidtrækkende bestemmelse, skulle jeg hilse og sige.

Jeg har allerede i tidligere indlæg peget på, at hele denne ordning i øvrigt udløber med Bruxelles-traktatens udløb i 1998, og at Danmark så må finde ud af, hvordan vores fortsatte tilhørsforhold til og underordning under EF's forsvarspolitik egentlig skal gribes an.

Endelig deltager Danmark fuldt ud i det retlige samarbejde, som man tog afstand fra i det såkaldte nationale kompromis.

Dertil kommer, at Edinburgh-topmødet utvetydigt slog fast med kommissionsformand Jacques Delors' ord, at nye medlemmer bliver nødt til at acceptere fællesskabsgrundlaget, Acquis Communautaire, i dets helhed, hele Unionstraktaten og intet andet end Unions-traktaten.

Hermed slås det fast, at ideen om det åbne Europa er gravlagt, ideen om integration i dybden er bragt til sejr, og den trepattede ko, som man nu skal ud og sælge som en galophest, tror jeg ikke de danske vælgere køber den 18. maj. Jeg køber den i hvert fald ikke.

(Kort bemærkning).

Charlotte Enevoldsen (CD):

Hr. Pelle Voigt har brugt meget af sin tid her på at gøre rede for, at han egentlig ikke mente, at Edinburgh-aftalen nødvendigvis var gyldig. Og hr. Pelle Voigt kan også have fuldstændig ret, når han siger, at der er ting, der ikke er med i Traktaten, men det gør den ikke nødvendigvis mindre gyldig. Jeg går ud fra, at hr. Pelle Voigt også kan sin EF-historie og derfor ved, at man faktisk har lavet den slags aftaler før. Man kunne se tilbage på Luxembourg-forliget. Luxembourg-forliget er ikke traktatfæstet. Luxembourg lå ved siden af, Luxembourg ligger ved siden af den dag i dag, og Luxembourg-forliget er aldrig nogen sinde blevet anfægtet. Det vil sige, at en politisk aftale, som træffes

der, har vi prøvet før, og vi ved, at den holder. Vi ved, at man faktisk kan overholde politiske aftaler i EF. Derfor synes jeg, det er lidt urimeligt at drage en politisk aftale i tvivl på den måde, som hr. Pelle Voigt har gjort det.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, der er to problemer i dette her, og det var det, jeg prøvede at gøre rede for. Det ene er, at Edinburgh-aftalen savner indhold i katastrofal grad. Det andet er spørgsmålet om, hvorvidt aftalen er retligt bindende. Jeg mener, det er rigtigt, at aftalen er retligt bindende. Jeg tror, at det er rigtigt, når premierminister John Major har oplyst, at den ikke kan indbringes for EF-Domstolen, men at den kan indbringes for Den Internationale Domstol i Haag. Det giver mig det problem, og det skaber den tvivl i mit sind, at den nok ikke er meget værd, hvis det kommer til en konflikt, over for EF-Domstolen. Det er faktisk det, jeg har peget på. Når Maastricht-traktaten fastslår, at alle tvister, der angår Traktatens indhold, skal afgøres ved EF-Domstolen og ikke nogen andre steder, og når det er sådan, at vi i dag har syv EF-medlemslande, som ikke anerkender Den Internationale Domstol i Haag som et organ, der har ret til at træffe afgørelser af denne art, synes jeg ikke, tvivlen er noget, som er opfundet af mig. Så synes jeg, det er noget, der er påpeget af mig som en af realiteterne bag denne meget beklagelige konstruktion.

(Kort bemærkning).

Charlotte Enevoldsen (CD):

Nu er det ikke, fordi jeg vil trække denne debat i langdrag. Men jeg må da trods alt sige, at hvis det var sådan, at man mente, at nu kunne man bare indbringe hinanden for EF-Domstolen, for den er ikke omfattet af dette her, kunne nogen i den forbindelse have sagt: Jamen så kunne Tyskland anlægge sag mod Danmark ved EF-Domstolen, for nu overtræder vi nogle regler her. Det gør man bare ikke. Luxembourg-forliget var ikke gyldigt i forhold til EF-Domstolen; Luxembourg-forliget var også kun gyldigt i forhold til international ret, ergo: i forhold til Haag-Domstolen. Det samme gør sig gældende for Edinburgh-aftalen, og derfor er det fuldstændig meningsløst at sige,

[Charlotte Enevoldsen]

at det nok ikke er gyldigt i EF, og hvad gør vi nu med EF-Domstolen. For det første tror jeg slet ikke på, at man laver den slags ting, og for det andet: Skulle man gøre det, er det altså stadig væk gyldigt over for international ret, så derfor er det ikke en relevant diskussion.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Hvis diskussionen ikke er relevant, synes jeg da, at min ærede modpart skulle lade være med at rejse den. Jeg synes, den er relevant, og jeg vil pege på et enkelt felt i denne forbindelse, nemlig spørgsmålet om unionsborgerskabet. Det hævdes at være en af de fire interessante såkaldte undtagelser, Danmark har opnået ved Edinburgh-afgørelsen.

Men det er sådan, at det ene og alene er op til EF-Domstolen at bestemme, hvad der ligger i begrebet unionsborgerskab, og hvilke forpligtelser – f.eks. hvilke loyalitetsforpligtelser – over for Unionen dette begreb egentlig indebærer. Her hjælper ingen kære mor, her hjælper ingen international domstol i Haag, og sandheden er, at på indeværende tidspunkt aner vi ikke, hvad det betyder. Men et eller andet betyder det vel.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Det er med fornøjelse, at jeg kan takke for konstruktive og gode indlæg fra syv af de otte ordførere under debatten i dag. Debatten demonstrerer jo meget godt, at vi er i gang med en ny Europadebat, og alle, der følger debatten, kan se, at rammerne, indholdet, perspektiverne for fremtiden er noget ganske andet og helt forskellige fra det, der prægede debatten før den 2. juni.

Danskerne får med Edinburgh-aftalen et nyt og godt grundlag i forhold til Maastricht-traktaten, og jeg glæder mig over at kunne konstatere bred opbakning fra alle de syv forligspartier bag Edinburgh-aftalen og de klare fordele, som dette nye langsigtede grundlag for dansk EF-politik indebærer.

Fordelene og dermed forskellene i forhold til Maastricht-traktaten burde være tydelige for alle. For det første: Den Økonomiske og Monetære Union og Edinburgh-aftalen skaber en ny situation i forhold til den tredje fase. Ifølge Maastricht-traktaten skulle vi tage stilling i 1996 eller senere, men mange kritikere

hævdede ikke desto mindre dengang, at vedtagelse af Maastricht-traktaten nærmest pr. automatik ville medføre, at vi nok blev tvunget til at deltage på et senere tidspunkt, og at dele af erhvervslivet havde indrettet sig på det osv.

Med Edinburgh-aftalen meddeler vi allerede nu, at vi ikke deltager i den tredje fase. Forskellen er soleklar. Nu ligger det fast, at Danmark ikke deltager i den fælles mønt og de bestemmelser, der i øvrigt er knyttet til den tredje fase. Derimod deltager vi selvfølgelig fuldt ud i det tætte valutasamarbejde, som videreføres i anden fase af Den Økonomiske og Monetære Union, og den senere tids ustabilitet på valutamarkederne har i øvrigt også meget klart demonstreret behovet for det.

Med hensyn til forsvarssamarbejdet er det slået fast, at Danmark ikke deltager i aktioner inden for Unionen, som har indvirkning på forsvarsområdet. Vores status i WEU er afgjort: Vi er ikke medlemmer, vi er observatører; men vi vil dog ikke hindre, at der udvikles et snævrere samarbejde mellem de andre medlemsstater på forsvarsområdet.

For det tredje har Edinburgh-aftalen gjort helt tydeligt, hvad der ligger i begrebet unionsborgerskab, der intet har at gøre med dansk statsborgerskab. Debatten forud for den 2. juni viste, at der var en udbredt frygt for, at unionsborgerskabet ville afløse det nationale statsborgerskab. Denne frygt er nu fjernet, vi bestemmer selv, hvem der skal være danske statsborgere og nyde godt af de rettigheder, der følger heraf.

For det fjerde deltager Danmark fuldt ud i det retlige samarbejde, men på et mellemstatsligt grundlag og ikke på grundlag af overnationale spilleregler. De store flygtninge- og asylproblemer, som Europa står over for i dag, og som vi kan risikere at komme til at stå over for i fremtiden, kan netop kun håndteres og løses i et samarbejde mellem de europæiske stater.

Og til sidst spørgsmålet om målsætningen. Af Edinburgh-aftalen fremgår det, at for Danmarks vedkommende skal målsætningen forstås på baggrund af Edinburgh-aftalen. Jeg indrømmer, at det er en lidt knudret formulering, men betydningen er klar nok, nemlig at for Danmarks vedkommende skal målsætningen ses i lyset af den særlige danske ordning på de fire områder.

[Udenrigsministeren]

Vi har altså fået opfyldt de grundlæggende krav og ønsker, som fremgår af det danske memorandum »Danmark i Europa«, også når det gælder de fælles emner, åbenhed og nærhed. Åbenheden er allerede ved at være en realitet. Vi har afholdt de første åbne rådsmøder og fremlagt forslag om en række andre emner til åben debat; de skriftlige informationer om rådets arbejde er blevet forbedret og forøget, f.eks. vedrørende afstemninger og stemmeforklaringer; vi arbejder for, at Kommissionen fremlægger det lovede forslag om EF-aktindsigt i begyndelsen af maj, og herhjemme foreligger der nu en betænkning fra Markedsudvalget om øget åbenhed i vores egen EF-beslutningsprocedure.

Må jeg på regeringens vegne takke Folketingets Markedsudvalg for det meget vigtige og enstemmige forslag på dette område. Jeg synes, det er et både perspektivrigt og godt resultat af arbejdet i Markedsudvalget i forbindelse med dette lovforslag, og det knytter sig jo til lovforslaget som en integreret del af en samlet bestræbelse for at skabe større åbenhed.

Der er truffet konkrete beslutninger i EF om nærhedsprincippet anvendelse. Det skal sikre, at EF kun påtager sig de opgaver, som vi ikke selv kan løse bedre eller lige så godt. Det er altså ikke det samme EF som før den 2. juni, men et EF, der opfylder de danske ønsker om større åbenhed, nærhed og demokrati.

Jeg vil gerne gøre nogle kritiske bemærkninger, især til fru Annette Just – sådan set ikke fordi jeg ønsker polemikken, det er mere af hensyn til vælgere, tilhørere og læsere, at jeg vil trække nogle af de værste misforståelser og fordrejninger frem til beskuelse og afstandtagen.

Jeg har lagt mærke til, at der nu optræder et nyt argument – jeg tror, at det egentlig var hr. Jens Peter Bonde, der opfandt det – som lyder noget i retning af: Ja, det er meget godt og rigtigt, at Danmark står uden for ØMU'en og forsvarssamarbejdet. Men dermed opgiver man jo også sin ret til at nedlægge veto imod, at de andre kan gå videre, nu kan man ikke forhindre de andre i at foretage sig det, de gerne vil. Jamen partierne bag det nationale kompromis, partierne bag »Danmark i Europa« har aldrig ment, at vi kunne eller skulle eller burde forhindre de andre i at gå videre. Nu bebrejder man os altså, at vi ikke opnåede noget, som vi aldrig nogen sinde har søgt at opnå. Det er jo

sandheden, vi har aldrig ønsket at forhindre de andre i at gå videre, hvis de ville det. I en politisk forhandling vil jeg gerne vurderes efter, om jeg opnår det, som jeg forhandler for at opnå, men det er selvfølgelig helt urimeligt at blive bebrejdet, at man ikke opnår det, som man hverken har søgt eller kunne drømme om at opnå.

Et andet punkt, som jeg især vil trække frem, er en del af Fremskridtspartiets betækningsbidrag. På side 13 står der følgende:

»Det noteres, at Danmark under alle omstændigheder vil deltage fuldt ud i det retsmæssige samarbejde, selv om der ikke oprettes et egentligt EF-politi. Vi deltager altså i arbejdet, som om der reelt var et EF-politi.«

Hvad i alverden er meningen med de sætninger? Jeg kan godt forstå, hvad meningen er i propagandaøjemed, nemlig at skabe det indtryk, at vi står uden for noget, som i virkeligheden kører på skinner. Men der er ikke tale om at oprette noget EF-politi. Der er tale om, at vi deltager fuldt ud i det retsmæssige samarbejde, men på et mellemstatsligt grundlag, og jeg må sige, at bemærkninger af den type i Fremskridtspartiets betækningsbidrag er en fordrejning af de virkelige forhold i et omfang, som jeg gerne havde været foruden.

Ikke mindst hr. Pelle Voigt gør jo meget ud af at citere udenlandske statsmænd. Jeg vil da godt sige, at både for så vidt angår Storbritannien og Tyskland er det jo rigtigt, at vilkårene ikke ændres, fordi Danmark har fået en særlig Edinburgh-aftale. De to lande deltager på det samme grundlag, som de hele tiden har gjort; det er kun Danmark, der får et nyt grundlag, et særligt grundlag, der kun gælder for Danmark og er skræddersyet til Danmark.

Og i øvrigt synes jeg, at disse citater af udenlandske statsmænd i den ene og den anden retning til syvende og sidst er noget hul snak; hr. Pelle Voigt stemmer jo fuldstændig, som han altid har gjort, ganske uanset om den engelske eller franske eller tyske udenrigsminister eller statsminister udtaler det ene eller det andet. Jeg er sikker på, at hr. Pelle Voigt vil blive ved med at stemme fuldstændig som fru Thatcher, ganske uanset hvad alle andre siger. Vi bør prøve at rense denne debat for alle disse henvisninger til udlandet. Lad os holde os til vore egne synspunkter, vore egne vurderinger, vore egne standpunkter. Jeg mener, at denne påkalden af udenlandske autoriteter er aldeles meningsløs og hul.

[Udenrigsministeren]

Jeg har ikke kunnet lade være med – men nu er jeg ovre i det mere kuriøse – at more mig over fru Annette Justs bemærkninger om miljø-samarbejde, som jo var noget dybt socialistisk. Nu er jeg ikke selv socialist og ønsker ikke at være det – det håber jeg er alment kendt – men når jeg ser ud over Europa i dag, spørger jeg mig selv: Jamen hvad er det for noget? Jeg har prøvet at gå tingene efter. Af de 12 EF-lande har de fem rent borgerligt styre; fem er under borgerlig ledelse, men med deltagelse af forskellige socialdemokratiske partier; i Danmark har vi en socialdemokratisk ledet regering med deltagelse af tre borgerlige partier, og endelig har Spanien en rent socialdemokratisk regering. Ser man sådan på det, er det selvfølgelig meningsløst at sige, at samarbejdet i Europa fører os i socialistisk retning på miljø-området. Det er en fuldstændig misforståelse; der sker jo det, at miljøpolitikken sprænger de normale forestillinger om højre og venstre, liberalisme og socialisme. Enhver regering, der er sig sit ansvar bevidst, er ganske uanset partifarve nødt til at lægge overordentlig stor vægt på en ny indsats for at bevare naturen og vort omgivende miljø.

Det sidste, jeg skal sige i den mere polemiske afdeling, skal være, at fru Annette Just siger hele tiden, at man kun ønsker, at EF skal være denne frihandelsdynamo, for så kan det europæiske samarbejde udfolde sig. Men hvad er realiteten i denne diskussion? Den virkelig pinlige realitet er jo, at et nyt dansk nej atter en gang vil svække EF's muligheder for økonomisk fremgang og for at være økonomisk dynamo. Det vil svække tilliden herhjemme og i udlandet, svække mulighederne for et økonomisk opsving, forøgede investeringer og bedre beskæftigelse. Det er ikke en løsning på Europas problemer at tro, at EF bliver en dynamo, hvis man bremser samarbejdets videre udvikling; der vil ske det modsatte.

Der er altså tale om et helt nyt grundlag – og det tror jeg også befolkningen kan se – og det kan suppleres med de klare forbedringer, som allerede Maastricht-traktaten i sig selv indebærer på områder som miljø, arbejdsmiljø og forbrugerbeskyttelse. Startskuddet til det store oplysnings- og informationsarbejde forud for afstemningen den 18. maj har nu lydt. Der skal ikke være tvivl om, at regeringen vil deltage meget aktivt i debatten i den kommende tid, og

at det er regeringens klare mål at sikre et godt, klart ja den 18. maj.

Annette Just (FP):

Jeg vil starte med at citere udenrigsministerens bemærkning om, at citater fra statsmænd er hul snak. Det kan være meget rigtigt, og jeg under ikke at gøre det, men jeg vil gerne citere vores nuværende udenrigsminister, i særdeleshed når udenrigsministeren taler om denne fuldstændig vanvittige idé, at bl.a. Fremskridtspartiet synes, der er noget uærligt ved ændringerne på bl.a. det militære område, altså om vi skal være medlem af Vestunionen eller ej, og om Danmark skal have mulighed for at stoppe opbygningen af en EF-hær. Det var den mulighed, vi havde i den rene Maastricht-traktat, og som vi har fraskrevet os ved Edinburgh-afgørelsen.

Men jeg erindrer i hvert fald, at netop den mulighed for at forhindre en EF-hær var der et klart flertal for, ikke kun i Markedsudvalget, men sandelig også her i Folketinget, fordi bl.a. Det Radikale Venstre ikke ønskede at ødelægge NATO-samarbejdet. Men nu er der altså syv partier, der siger: Nå, ja, tant pis (*fransk for »pyt med det«*). Det var ligegyldigt, hvad vi sagde for blot et år siden. Pyt med det NATO-samarbejde; hvis franskmændene absolut vil have amerikanerne ud af Europa, så lad os da gå med til det for den politiske unions skyld. Det er trist, at man skal citere en statsmand for så hul snak.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber. (Lovforslag nr. L 176).

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-

[Anden næstformand]

handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-afgørelsen og Maastricht-traktaten. (Lovforslag nr. L 177).

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 5 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 3 og ændringsforslag nr. 1
betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

§§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Man gik endelig til afstemning vedrørende forslag til lov om afholdelse af folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-afgørelsen og Maastricht-traktaten. (Lovforslag nr. L 178).

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 6 stemte for, 100 imod.

Ændringsforslag nr. 1
betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

§§ 1-5

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 120:

Forslag til lov om ændring af dyreværnsloven.
Af justitsministeren (Engell).

(Fremsat 4/12 92. Første behandling 9/12 92. Betænkning 16/3 93).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling**Ebba Strange (SF):**

Jeg takker justitsministeren for udarbejdelse af det ændringsforslag, som hele Retsudvalget har tilsluttet sig. Det var jo et af de spørgsmål, vi stillede under førstebehandlingen, om det var rigtigt at sende udlændinge på inspektion i de danske landbrug, og SF kan indstille lovforslaget til vedtagelse med dette ændringsforslag.

Men jeg vil godt benytte denne andenbehandling til at spørge justitsministeren, om det er muligt for hende at orientere Folketingets Retsudvalg om de direktiver, der måtte blive omfattet af loven. Lovforslaget giver jo justitsministeren bemyndigelse til at opfylde Det Europæiske Fællesskabs direktiver om forsvarlig behandling af dyr og beskyttelse af dyrs velfærd.